

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2021/476

(2021. gada 16. marts),

ar ko nosaka ES ekomarķējuma kritērijus cietā seguma produktiem

(izziņots ar dokumenta numuru C (2021) 1579)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 66/2010 (2009. gada 25. novembris) par ES ekomarķējumu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 8. panta 2. punktu,

apspriedusies ar Eiropas Savienības Ekomarķējuma komiteju,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 ES ekomarķējumu var piešķirt produktiem, kuru ietekme uz vidi visā to aprites ciklā ir iespējami maza.
- (2) Regulā (EK) Nr. 66/2010 paredzēts noteikt konkrētus ES ekomarķējuma kritērijus katrai produktu grupai.
- (3) Komisijas Lēmums 2009/607/EK ⁽²⁾ noteica kritērijus un ar tiem saistītās novērtēšanas un verifikācijas prasības produktu grupai "cietie segumi". Ar Komisijas Lēmumu (ES) 2017/2076 ⁽³⁾ šo kritēriju un prasību spēkā esības termiņš ir pagarināts līdz 2021. gada 30. jūnijam.
- (4) Lai tirgū attiecībā uz šo paplašināto produktu grupu labāk atspoguļotu paraugpraksi un ņemtu vērā starplaikā ieviestās inovācijas, ir lietderīgi "cietā seguma produktiem" noteikt jaunu kritēriju kopumu.
- (5) 2017. gada 30. jūnija ES ekomarķējuma atbilstības pārbaudē ⁽⁴⁾ tika izvērtēta Regulas (EK) Nr. 66/2010 īstenošana un secināts, ka ir jāizstrādā stratēģiskāka pieeja ES ekomarķējumam, t. sk. arī attiecīgā gadījumā jāsakopo cieši saistītas produktu grupas.
- (6) Atbilstīgi šiem secinājumiem un pēc apspriešanās ar Eiropas Savienības Ekomarķējuma komiteju (ESEK) nopriests, ka ir lietderīgi pārskatīt kritērijus produktu grupai "cietie segumi" un paplašināt tās tvērumu, lai iekļautu citus līdzīgiem galvenajiem mērķiem izmantotus produktus, kurus izgatavo no tiem pašiem materiāliem un par kuriem ir interese tirgū.
- (7) 2020. gada 11. martā pieņemtais Jaunais aprites ekonomikas rīcības plāns par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu ⁽⁵⁾ paredz, ka ES ekomarķējuma kritērijos sistemātiskāk iekļaus prasības par ilgzitūrbu, reciklējamību un reciklēta materiāla saturu.

⁽¹⁾ OV L 27, 30.1.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Lēmums 2009/607/EK (2009. gada 9. jūlijs) par ekoloģiskajiem kritērijiem Kopienas ekomarķējuma piešķiršanai cietajiem segumiem (OV L 208, 12.8.2009., 21. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Lēmums (ES) 2017/2076 (2017. gada 7. novembris), ar ko Lēmumu 2009/607/EK groza attiecībā uz ekoloģisko kritēriju spēkā esības termiņu ES ekomarķējuma piešķiršanai cietajiem segumiem (OV L 295, 14.11.2017., 74. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par pārskatu par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 122/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 66/2010 par ES ekomarķējumu (COM(2017) 355).

⁽⁵⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu" (COM(2020) 98 final).

- (8) Dabīgā akmens un saliekamā betona produktu ražošanā ievērojama procentuālā daļa no ekoloģiskajiem raksturlielumiem ir saistīta ar konkrētiem piegādes ķēdes dalībniekiem, kuru stimuls izpildīt ES ekomarķējuma kritērijus šobrīd ir neliels vai nav tiešs. Pēc apspriešanās ar ESEK nolemts, ka ir lietderīgi ļaut ES ekomarķējumu piešķirt uzņēmumu darījumu ar uzņēmumiem starpproduktiem dabīgā akmens nozarē (t. i., attiecībā uz karjeros iegūtiem neapstrādāta akmens blokiem) un saliekamā betona nozarē (t. i., attiecībā uz krāsnīs izgatavotām hidrauliskām saistvielām vai alternatīvajam cementam). Tas arī atvieglos kompetentajām iestādēm novērtēšanu un verificēšanu, kad šādi starpprodukti tiks pārdoti ES ekomarķējuma licences turētājiem.
- (9) Pēc apspriešanās ar ESEK nolemts, ka ir lietderīgi ieviest obligātas un neobligātas kritēriju prasības un vērtēšanas sistēmu. Punktus var piešķirt par atbilstību neobligātajām prasībām vai tad, ja pieteikuma iesniedzējs pārsniedz atbilstību noteiktām obligātajām prasībām. Lai produktam piešķirtu ES ekomarķējumu, tam ir jāatbilst visām obligātajām prasībām un jāiegūst kopējais minimālais punktu skaits.
- (10) Vērtēšanas sistēma nodrošina elastīgāku pieeju ES ekomarķējuma iegūšanai ekoloģisko raksturlielumu ziņā tirgū vislabākajiem cietā seguma produktiem, ļauj piešķirt lielāku nozīmi kritērijiem, kuri ir saistīti ar produkta vissvarīgākajiem ekoloģiskajiem raksturlielumiem, un vienlaikus veicina un atzīst licences turētāju darbības pastāvīgu uzlabošanu vidiskā ziņā.
- (11) ES ekomarķējuma kritēriju cietā seguma produktiem mērķis, konkrētāk, ir veicināt tādu produktu noietu, kuriem to aprites ciklā ir mazāka ietekme uz vidi, kuri tiek ražoti materiālefektīvos un energoefektīvos procesos un kuriem ir mazākas emisijas gaisā un mazāks ūdens patēriņš. Ņemot vērā centienus panākt klimatneitralitāti un Savienības ražošanas nozares dekarbonizāciju, ierobežojumi ir noteikti attiecībā uz procesa CO₂ emisijām, kas rodas sadedzināšanas procesos, un punktu piešķiršana stimulē atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas izmantošanu un oglekļa pēdas aprēķināšanu. Lai veicinātu pāreju uz apritīgāku ekonomiku, kritēriji nosaka obligātas prasības par ražošanas atkritumu atkārtotu izmantošanu un attiecīgos gadījumos stimulē reciklētu/otrrreizēju materiālu satura iekļaušanu.
- (12) Ņemot vērā produktu grupas inovācijas ciklu, ES ekomarķējuma kritērijiem un ar tiem saistītajām šīs produktu grupas novērtēšanas un verificācijas prasībām vajadzētu būt spēkā līdz 2028. gada 31. decembrim.
- (13) Juridiskās noteiktības labad Lēmums 2009/607/EK būtu jāatceļ.
- (14) Būtu jānosaka pārejas periods, lai ražotājiem, kuru produktiem atbilstīgi Lēmumā 2009/607/EK noteiktajiem kritērijiem piešķirts cieto segumu ES ekomarķējums, dotu pietiekamu laiku produktu pielāgošanai jaunajiem kritērijiem un prasībām. Ierobežotu laiku pēc šā lēmuma pieņemšanas būtu arī jāatļauj ražotājiem iesniegt pieteikumus, kuru pamatā ir vai nu Lēmumā 2009/607/EK noteiktie kritēriji, vai šajā lēmumā noteiktie jaunie kritēriji. ES ekomarķējuma licences, kas piešķirtas saskaņā ar iepriekšējā lēmumā noteiktajiem kritērijiem, drīkst izmantot 12 mēnešus pēc šā lēmuma pieņemšanas dienas.
- (15) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi komiteja, kura izveidota ar Regulas (EK) Nr. 66/2010 16. pantu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Produktu grupa "cietā seguma produkti" ietver grīdas flīzes, sienas flīzes, jumta dakstiņus, blokus, plāksnes, paneļus, bruģi, apmales, galda virsmas, virsmas vannasistabām un virtuves darba virsmu produktus izmantošanai iekštelpās vai ārā.
2. Produktu grupa "cietā seguma produkti" neietver:
 - a) ugunsizturīgu keramiku, tehnisko keramiku, māla caurules, keramikas galda piederumus, keramikas dekoratīvos izstrādājumus vai keramikas sanitāros izstrādājumus,

- b) mūra elementus, kas definēti standartu sērijā EN 771,
 - c) māla jumta dakstiņus un veidgabalus, kas definēti EN 1304,
 - d) saliekamā dzelzsbetona produktus,
 - e) palīgražojumus, kas vajadzīgi cietā seguma produktu uzstādīšanai un ierīkošanai, piemēram, būvjava, līmvielas, mehāniskie stiprinājumi un paklājkārtas materiāli.
3. Cietā seguma produktu ražošanā izmanto vienu no šādiem materiāliem:
- a) dabīgais akmens (jeb neapstrādāts akmens),
 - b) akmens masa uz sveķu saistvielu bāzes,
 - c) keramika vai dedzināts māls,
 - d) saliekamais betons vai presēta zeme uz hidraulisku saistvielu vai alternatīva cementa bāzes.

2. pants

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

- (1) "akmens masa" ir rūpniecisks ražojums, kas izgatavots no dažāda lieluma un veida sīku pildvielu maisījuma (galvenokārt no dabīgā akmens), kuru dažkārt sajauc ar citiem saderīgiem materiāliem, piedevām un sveķu saistvielu;
- (2) "alternatīvais cements" ir jebkurš cements, kas neatbilst EN 197-1 ⁽⁶⁾ definētajām parastā cementa sastāva prasībām, arī cements ar ļoti zemu portlandcementsa klinkera sastāvu, sārma aktivizēts cements un ģeopolimēri, kuru sastāvā var vispār nebūt portlandcementsa klinkera;
- (3) "keramika" ir materiāls uz māla materiālu vai citu nemetālisku neorganisku materiālu bāzes, kura raksturīgās īpašības – lielu izturību, nodilumizturību, ilgu lietošanas laiku, ķīmisko inertumu, netoksiskumu, karstuma izturību un ugunsizturību – iegūst rūpīgi optimizētas laika un temperatūras transformācijas rezultātā, veicot apdedzināšanu krāsnī;
- (4) "presētas zemes bloki" ir izstrādājumi, kuru pareizās un verificētās īpašības iegūst, statiski vai dinamiski presējot zemi mitrā stāvoklī un pēc tam to uzreiz izņemot no veidnes, un kuru saistīgums gan mitrā, gan sausā stāvoklī ir atkarīgs no mālu frakcijas zemes materiālā un var tikt uzlabots, izmantojot piedevas;
- (5) "dedzināts māls" ir materiāls, ko galvenokārt izgatavo no māla vai cita mālaina materiāla, veidojot (ekstrudējot un/vai presējot), žāvējot un apdedzinot sagatavoto mālu, ar vai bez piedevām;
- (6) "grīdas flīze" ir plakana, parasti kvadrāta vai taisnstūra formas flīze standartiem atbilstošā izmērā, kuras formu iespējams veidot ar tādiem paņēmieniem kā ekstrūzija, tieša veidnēšana vai piegriešana no plāksnēm un kura, klājot kopā ar citām flīzēm, veido iekštelpu vai āra grīdas konstrukciju ārējās virsmas slāni, kas parasti ir redzams grīdas zonas lietotājiem vai ar ko tie nonāk saskarē;
- (7) "hidrauliskā saistviela" ir parastais cements vai hidrauliskie kaļķi, t. i., smalki malts neorganisks materiāls, kurš maisījumā ar ūdeni veido pastu, kas hidratācijas reakcijās un procesos sabiezē un sacietē, un kurš pēc sacietēšanas saglabā izturību un stabilitāti pat zem ūdens. Parastajam cementam ir jāatbilst vienai no EN 197-1 definētajām 27 cementa klasēm, bet hidrauliskajiem kaļķiem ir jāatbilst EN 459-1 ⁽⁷⁾ prasībām attiecībā uz dabīgiem hidrauliskiem kaļķiem, formulētiem kaļķiem vai hidrauliskiem kaļķiem;
- (8) "apmales" ir taisni vai izliekti elementi standartiem atbilstošā izmērā, kuru priekšējo šķautni ir iespējams nošķelt vai slīpināt un kuru galvenais mērķis ir atdalīt viena līmeņa vai atšķirīgu līmeņu virsmas, piemēram, ceļa vai gājēju celiņa apmalojumi;
- (9) "virtuves darba virsma" ir darba virsma, kura ir tieši veidota vai piegriezta no plāksnēm un piestiprināta konstrukcijai vai nu mehāniski, vai ar īpašām līmvielām un kura ir paredzēta galvenokārt ēdiena gatavošanai;

⁽⁶⁾ EN 197-1:2011. Cements. 1. daļa: Parastā cementa sastāvs, specifiskācija un atbilstības kritēriji.

⁽⁷⁾ EN 459-1:2015. Būvkaļķi. 1. daļa: Definīcijas, specifiskācija un atbilstības kritēriji.

- (10) “dabīgā akmens produkts” un “neapstrādāts akmens” ir dabā sastopamu iežu gabali, proti, dabīgā akmens produkti transformācijas iekārtā ir saskaldīti un apstrādāti noteiktos izmēros, formās un tiem ir piešķirtas noteiktas virsmas īpašības, savukārt neapstrādāts akmens ir transformācijas iekārtai paredzēts starpposma izejmateriāls, kuru veido lieli dabā sastopamu iežu bloki vai plāksnes, ko iegūst karjeru izstrādes darbībās;
- (11) “bruģis” ir elements standartiem atbilstošā izmērā, taisnstūra vai citā formā, ko var klāt atkārtotā rakstā, veidojot nestingā vai stingā seguma virsmu, un ko var savienot ar javu un līmvielām vai mehāniski;
- (12) “saliekamais betons” ir produkti, kas izgatavoti no betona un kas saskaņā ar konkrētiem produktu standartiem ir ražoti vietā, kurā nenotiek to gala izmantošana un kur ražošanas laikā tie ir aizsargāti no nelabvēlīgiem laikapstākļiem, ko izgatavo rūpnieciskā procesā atbilstīgi rūpnīcas ražošanas kontroles sistēmai un ko pirms piegādes ir iespējams šķirot, t. sk. vienslāņa un divslāņu betona mozaikas plāksnes, atbilstoši EN 13748-1:2004 un 13748-2:2004 ⁽⁸⁾;
- (13) “jumta dakstiņš” ir produkts divslāņu jumta seguma uzklāšanai no atsevišķiem gabaliem;
- (14) “galda virsma” ir galda mēbeles augšējā daļa, kura ir tieši veidota vai piegriezta no plāksnēm un piestiprināta galda konstrukcijai vai nu mehāniski, vai ar īpašām līmvielām un kura ir paredzēta galvenokārt kā virsma, pie kuras tās lietotāji var atpūsties, sēdēt, ēst, mācīties vai strādāt iekštelpās un ārā, mājas vai ārpusmājas vidē;
- (15) “virsmas vannasistabām” ir virsma, kura ir tieši veidota vai piegriezta no plāksnēm un piestiprināta konstrukcijai vai nu mehāniski, vai ar īpašām līmvielām un kura ir paredzēta lietošanai galvenokārt mājas vai ārpusmājas vannasistabās vai līdzīgās telpās, kurās regulāri tiek veiktas personīgās higiēnas darbības (piemēram, mitrās telpas);
- (16) “sienas flīze” ir plāna, parasti kvadrāta vai taisnstūra formas flīze standartiem atbilstošā izmērā, kuras formu iespējams veidot ar tādiem paņēmieniem kā ekstrūzija, tieša veidnēšana vai piegriešana no plāksnēm un kura, klājot kopā ar citām flīzēm, veido iekštelpu vai āra priekšējo sienu konstrukciju priekšējās virsmas slāni, kas parasti ir redzams garāmgājējiem vai ar ko tie nonāk saskarē.

3. pants

ES ekomarķējumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 66/2010 piešķir tikai tādām produktu grupas “cietā seguma produkti” produktam, kurš atbilst šā lēmuma 1. pantā sniegtajai attiecīgās produktu grupas definīcijai un visām kritēriju obligātajām prasībām un iegūst ne mazāk kā šā lēmuma pielikumā noteikto prasīto minimālo novērtējuma punktu skaitu.

4. pants

ES ekomarķējuma kritēriji produktu grupai “cietā seguma produkti”, kā arī ar tiem saistītās novērtēšanas un verifikācijas prasības ir spēkā līdz 2028. gada 31. decembrim.

5. pants

Administratīvos nolūkos produktu grupai “cietā seguma produkti” piešķirtais ciparu kods ir “021”.

6. pants

Lēmumu 2009/607/EK atceļ.

⁽⁸⁾ EN 13748-1:2004. Betona mozaikas plāksnes. 1. daļa: Betona mozaikas plāksnes iekšdarbiem. Un EN 13748-2:2004. Betona mozaikas plāksnes. 2. daļa: Betona mozaikas plāksnes ārdarbiem.

7. pants

1. Neskarot 6. panta noteikumus, pirms šā lēmuma pieņemšanas datuma iesniegtos pieteikumus ES ekomarķējuma saņemšanai produktu grupā "cietā seguma produkti" ietilpstošajiem un Lēmumā 2009/607/EK definētajiem produktiem novērtē atbilstoši Lēmuma 2009/607/EK nosacījumiem.
2. Šā lēmuma pieņemšanas dienā vai divu mēnešu laikā no šā lēmuma pieņemšanas dienas iesniegtie pieteikumi uz ES ekomarķējuma saņemšanu produktu grupā "cietā seguma produkti" ietilpstošajiem produktiem drīkst būt sagatavoti atbilstoši šā lēmuma kritērijiem vai Lēmumā 2009/607/EK produktu grupai "cietie segumi" noteiktajiem kritērijiem. Minētos pieteikumus izvērtē pēc tiem kritērijiem, saskaņā ar kuriem tie sagatavoti.
3. ES ekomarķējuma licences, kas piešķirtas, pamatojoties uz pieteikumu, kurš izvērtēts saskaņā ar Lēmumā 2009/607/EK noteiktajiem kritērijiem, drīkst izmantot 12 mēnešus ilgi no šā lēmuma pieņemšanas dienas.

8. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2021. gada 16. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Virginijus SINKEVIČIUS

PIELIKUMS

ES ekomarķējuma kritēriji ES ekomarķējuma piešķiršanai cietā seguma produktiem

SATVARS

Kritēriju noteikšanas mērķi

ES ekomarķējuma kritēriji ir orientēti uz vidiskā snieguma ziņā tirgū labākajiem cietā seguma produktiem. Kritēriju fokusā ir galvenā vidiskā ietekme, kas saistīta ar šo produktu aprites ciklu, un tie ir vērsti uz dažādu aprites ekonomikas aspektu popularizēšanu.

Jo īpaši un ja attiecināms, šo kritēriju mērķis ir: i) veicināt energoefektīvas ražošanas procesus, ii) samazināt emisijas, kas veicina globālo sasilšanu (CO₂), paskābināšanos (SO_x un NO_x), eitrofikāciju (NO_x), fotoķīmiskās oksidēšanās potenciālu (putekļi, NO_x un GOS) un toksicitāti cilvēkiem (putekļi un GOS), iii) veicināt ūdensefektīvus ražošanas procesus un iv) veicināt materiālefektīvu produktu ražošanu.

Tāpēc šie kritēriji:

- nosaka maksimālos ierobežojumus īpatnējam enerģijas patēriņam, ja ir iespējams definēt sliekšņus, un paredz enerģijas patēriņa samazināšanas plānus, ja sliekšņi nav definējami;
- atzīst un atbalsta no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanu;
- nosaka konkrētus ierobežojumus CO₂, SO_x, NO_x un putekļu emisijām, kas rodas degvielas/kurināmā dedzināšanas procesos;
- nosaka paraugprakses pārvaldības prasības procesiem, kuros putekļi rodas no difūziem avotiem;
- attiecīgos gadījumos nosaka ražošanas notekūdeņu atkārtotas izmantošanas prasības vai īpatnējā ūdens patēriņa apjomu ierobežojumus;
- nosaka ražošanas atkritumu atkārtotas izmantošanas minimālās prasības un atbalsta tāda satura iekļaušanu, kura izcelsme attiecīgos gadījumos ir reciklēti vai otrreizēji materiāli.

Cietā seguma produktu pareizās veiktspējas klases un izmēru izvēles svarīgums konkrētajam lietošanas veidam tiek noteikts, nosakot lietojumderīguma prasības. Cietā seguma produktu pareizas uzstādīšanas un uzturēšanas svarīgums attiecībā uz ietekmi aprites ciklā arī tiek noteikts, nosakot prasības lietotāju informēšanai.

Tā kā šajā tvērumā iekļauto produktu materiāli un saistītie ražošanas procesi ir dažādi, ES ekomarķējuma piešķiršanas kritēriji "cietā seguma produktiem" sastāv gan no kritērijiem, kas ir raksturīgi visiem produktiem, gan no kritērijiem, kas ir raksturīgi konkrētiem produktiem tiešā saistībā ar attiecīgo ražošanas procesu.

ES ekomarķējuma kritēriji "cietā seguma produktiem" ietver gan obligātos, gan neobligātos kritērijus. Novērtējuma punktus piešķir vai nu par minimālo obligāto prasību pārsniegšanu, vai arī par atbilstību neobligātajiem kritērijiem.

Lai piešķirtu ES ekomarķējumu konkrētam produktam, pieteikuma iesniedzējiem ir jāatbilst visām obligātajām prasībām un jāiegūst šim produktam pieprasītais minimālais punktu skaits. Kritēriji ir šādi.

1. tabula

Piemērojamo kritēriju pārskats sadalījumā pa konkrētiem produktiem (daži garākie kritēriju nosaukumi ir saīsināti).

1. Visiem cietā seguma produktiem kopīgie kritēriji

1.1. Rūpniecisko un būvniecības minerālmateriālu ieguve

1.2. Ierobežota lietojuma vielas

1.3. GOS emisijas

1.4. Lietojumderīgums

1.5. Informācija lietotājiem

1.6. Informācija ES ekomarķējumā

1.7. Vides vadības sistēma (neobligāti)

Materiālu un tehnoloģiju kritēriji

2. Dabīgais akmens	3. Akmens masa uz sveķu saistvielu bāzes	4. Keramika un dedzīnāts māls	5. Saliekamā betona vai presētas zemes bloki uz hidraulisku saistvielu vai alternatīvā cementa bāzes
2.1. Enerģijas patēriņš karjerā *	3.1. Enerģijas patēriņš	4.1. Kurināmā patēriņš žāvēšanai un apdedzināšanai	5.1. Klinkera faktors **
2.2. Materiāla efektivitāte karjerā *	3.2. Putekļu kontrole un gaisa kvalitāte	4.2. CO ₂ emisijas	5.2. CO ₂ emisijas **
2.3. Ūdens resursu/notekūdeņu apsaimniekošana karjerā *	3.3. Reciklētu/otrrreizēju materiālu saturs	4.3. Ražošanas procesa ūdens patēriņš	5.3. Putekļu, NO _x un SO _x emisijas gaisā **
2.4. Putekļu kontrole karjerā *	3.4. Sveķu saistvielas saturs	4.4. Putekļu, HF, NO _x un SO _x emisijas gaisā	5.4. Reģenerācija un atbildīga izejvielu ieguve
2.5. Personāla drošība un darba apstākļi karjerā *	3.5. Ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana	4.5. Notekūdeņu apsaimniekošana	5.5. Enerģijas patēriņš
2.6. Karjera ietekmes uz ainavu koeficienti * (neobligāti)		4.6. Ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana	5.6. Videi draudzīgi novatoriski produktu dizainparaugi (neobligāti)
2.7. Enerģijas patēriņš transformācijas iekārtā		4.7. Glazūras un tintes	
2.8. Ūdens resursu/notekūdeņu apsaimniekošana transformācijas iekārtā			
2.9. Putekļu kontrole transformācijas iekārtā			
2.10. Transformācijas iekārtas ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana			
2.11. Reģionāli integrēta ražošana transformācijas iekārtā (neobligāti)			

* Kritēriji, kas piemērojami ES ekomarķējuma piešķiršanai neapstrādāta akmens bloku starpproduktiem no dabīgā akmens karjeriem.

** Kritēriji, kas piemērojami ES ekomarķējuma piešķiršanai hidraulisko saistvielu starpproduktiem vai alternatīvā cementa produktiem.

Novērtēšana un verifikācija. Konkrētās novērtēšanas un verifikācijas prasības ir norādītas pie katra kritērija atsevišķi.

Gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam jāiesniedz deklarācijas, dokumentācija, analīžu rezultāti, testēšanas pārskati vai citi pierādījumi par kritēriju ievērošanu, tos var izsniegt attiecīgi pats pieteikuma iesniedzējs un/vai tā piegādātājs(-i), un/vai viņa(-u) piegādātājs(-i) u. c.

Kompetentās iestādes vispirms atzīst tādu struktūru izdotus apliecinājumus un veiktas verifikācijas, kas ir akreditētas atbilstoši attiecīgajam harmonizētajam testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju standartam, un tādu struktūru veiktas verifikācijas, kas ir akreditētas atbilstoši attiecīgajam produktu, procesu un pakalpojumu sertificētāju struktūru harmonizētajam standartam.

Attiecīgā gadījumā drīkst izmantot šeit nenorādītas testēšanas metodes, ja kompetentā iestāde, kura novērtē pieteikumu, šādas metodes atzīst par līdzvērtīgām.

Attiecīgā gadījumā kompetentās iestādes, lai pārliecinātos par šo kritēriju ievērošanu, var pieprasīt apliecināto dokumentus un veikt neatkarīgu verifikāciju vai inspekcijas uz vietas.

Par to piegādātāju un ražotņu izmaiņām, kas attiecas uz ražojumiem, kuriem ir piešķirts ES ekomarķējums, kompetentajām iestādēm paziņo, sniedzot apliecināšu informāciju, kas ļauj verificēt, ka atbilstība kritērijiem joprojām tiek ievērota.

Priekšnoteikums ir tāds, ka cietā seguma produktam(-iem) ir jāatbilst visām piemērojamajām tiesiskajām prasībām valstī vai valstīs, kur produkts tiek laists tirgū. Pieteikuma iesniedzējs deklarē produkta atbilstību šai prasībai.

Piemēro šādas definīcijas:

- 1) “ražošanas procesa atkritumi” ir lauskas un drumslas, kas rodas skaldīšanas darbībā, un izbrāķētie produkti, kas rodas cietā seguma produktu ražošanā no dabīgā akmens vai akmens masas;
- 2) “ražošanas atliekas” ir cietās daļiņas, kas atgūtas, uz vietas veicot tādu notekūdeņu attīrīšanu, kas radušies dabīgā akmens vai akmens masas cietā seguma produktu ražošanā veiktajās putekļu kontroles, skaldīšanas un/vai apstrādes darbībā;
- 3) “atjaunojamā enerģija” ir enerģija no tādiem atjaunojamiem nefosilajiem energoresursiem kā vējš, saule (saules siltumenerģija un saules fotoelementu enerģija) un ģeotermālā enerģija, apkārtējās vides enerģija, plūdmaiņa, viļņu un cita okeāna enerģija, hidroenerģija, biomasas, atkritumu poligonu gāze, notekūdeņu attīrīšanas staciju gāze un biogāze.

ES EKOMARĶĒJUMA KRITĒRIJI

1. VISIEM CIETĀ SEGUMA PRODUKTIEM KOPĪGIE HORIZONTĀLIE KRITĒRIJI

1.1. Rūpniecisko un būvniecības minerālmateriālu ieguve

Rūpniecisko un būvniecības minerālmateriālu (piemēram, kaļķakmens, māla, šķembu, neapstrādāta akmens utt.) ieguvi cietā seguma produkta ar ES ekomarķējumu ražošanai veic tikai tādās vietās, par kurām ir pieejami šāda dokumentācija:

- ietekmes uz vidi novērtējums un, ja attiecināms, ziņojums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/52/ES ⁽¹⁾;
- derīga attiecīgās reģionālās vai valsts iestādes izdota atļauja izrakteņu ieguves darbībai;
- sanācijas pārvaldības plāns saistībā ar atļauju izrakteņu ieguves darbībai;
- karte, kurā norādīta karjera atrašanās vieta;
- deklarācija par atbilstību prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1143/2014 ⁽²⁾ par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību;
- deklarācija par atbilstību Padomes Direktīvai 92/43/EEK ⁽³⁾ (dzīvotnes) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2009/147/EK ⁽⁴⁾ (putni).

Saistībā ar pēdējo iepriekš minēto punktu gadījumos, ja ieguves vietas atrodas *Natura 2000* tīkla teritorijās, ko veido Direktīvā 92/43/EEK noteiktās īpaši aizsargājamas dabas teritorijas un Direktīvā 2009/147/EK noteiktās īpašās aizsargjamās teritorijas, ieguves darbībām ir jābūt novērtētām un atļautām saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 6. pantā izklāstītajiem noteikumiem un veiktām, ievērojot attiecīgās EK norādes ⁽⁵⁾.

Arī saistībā ar pēdējo iepriekš minēto punktu gadījumos, ja ieguves vietas atrodas ārpus ES, ja materiālus iegūst teritorijās, kas ir oficiāli norādītas kā kandidātes vai ir atzītas par īpašām aizsardzības zonām, vai pieder pie Smaragda tīkla saskaņā ar Bernes konvencijas ⁽⁶⁾ Ieteikumu Nr. 16 (1989) un Rezolūciju Nr. 3 (1996) vai aizsargājamām teritorijām, kas par tādām atzītas saskaņā ar ieguves/eksporta valstu tiesību aktiem, ieguves darbībām ir jābūt novērtētām un atļautām saskaņā ar noteikumiem, kas sniedz līdzvērtīgas garantijas kā Direktīva 92/43/EEK un 2009/147/EK.

Novērtēšana un verificācija. *Pieteikuma iesniedzējs iesniedz kompetento iestāžu izdotu deklarāciju par atbilstību šīm prasībām vai kompetento iestāžu izdotu atļauju kopijas un visas citas pieprasītās deklarācijas un dokumentus.*

Sanācijas pārvaldības plāns ietver karjera sanācijas mērķus, konceptuālo galīgo zemes veidojuma projektu, kā arī ierosināto izmantojuma veidu zemei pēc karjera darbības beigām, informāciju par efektīvas veģetācijas atjaunošanas programmas īstenošanu un efektīvu uzraudzības programmu atjaunoto teritoriju raksturlielumu novērtēšanai.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/52/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 124, 25.4.2014., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

⁽³⁾ Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

⁽⁵⁾ Norādes par tādu minerālu ieguvi, kas nav saistīti ar enerģijas ražošanu, un par *Natura 2000*. Kopsavilkums. ISBN: 978-92-79-99542-2.

⁽⁶⁾ Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību. Eiropas Padome. Eiropas Līgumu sērija – Nr. 104.

Ja rūpniecisko vai būvniecības minerālmateriālu ieguve ir notikusi Natura 2000 tīkla teritorijās (Savienībā), Smaragda tīklā vai aizsargātās teritorijās, kas par tādām atzītas saskaņā ar ieguves/eksporta valstu tiesību aktiem (ārpus Savienības), tad pieteikuma iesniedzējs iesniedz kompetento iestāžu izdotu deklarāciju par atbilstību šīm prasībām vai kompetento iestāžu izdotās atļaujas kopiju.

1.2. Ierobežota lietojuma vielas

Pamats pierādījumam, ka izpildīts katrs no 1.2. kritērija apakškritērijiem, ir pieteikuma iesniedzēja iesniegts saraksts ar visām attiecīgajām izmantotajām ķīmikālijām kopā ar attiecīgiem dokumentiem (drošības datu lapām un/vai ķīmikāliju piegādātāja deklarācijām). Visām tehniskajām ķīmikālijām, ko attiecīgajos ražošanas procesos izmantojis pieteikuma iesniedzējs, ir jābūt vismaz pārbaudītām.

1.2. a) Ierobežojumi attiecībā uz vielām, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)

Visas ienākošās ķīmikālijas, ko pieteikuma iesniedzējs izmanto ražošanas procesā, un visus piegādātos materiālus, kas ietilpst gatavajā produktā, aptver piegādātāju deklarācijas, kuras apliecina, ka tie koncentrācijā, kas pārsniegtu 0,10 % (masa/masa), nesatur vielas, kuras atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006 ⁽⁷⁾ 57. pantā minētajiem kritērijiem un kuras ir identificētas saskaņā ar minētās regulas 59. pantā aprakstīto procedūru un iekļautas kandidātu sarakstā ar vielām, kas rada ļoti lielas bažas un kam vajadzīga atļauja. Nepiešķir nekādas atkāpes no šīs prasības.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par to, ka produkts saražots, izmantojot piegādātās ķīmikālijas vai materiālus, kas koncentrācijā, kura pārsniegtu 0,10 % (masa/masa), nesatur nekādas SVHC. Deklarācijas saturu apliecina izmantoto tehnisko ķīmikāliju drošības datu lapas vai attiecīgas ķīmikāliju vai materiālu piegādātāju deklarācijas.

To vielu saraksts, kuras atzītas par SVHC un ir iekļautas kandidātu sarakstā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 59. pantu, ir pieejams šeit:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp.

Atsaucei izmanto sarakstu, kas ir spēkā ES ekomarķējuma pieteikuma iesniegšanas dienā.

1.2. b) Ierobežojumi vielām, kas klasificētas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ⁽⁸⁾

Ja vien 2. tabulā nav norādīta atkāpe, produkts nedrīkst saturēt vielas vai maisījumus, kam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ir piešķirta kāda no tālāk minētajām apdraudējumu klasēm, kategorijām un saistītajiem bīstamības apzīmējumu kodiem, koncentrācijā virs 0,10 % (masa/masa):

- 1. grupas apdraudējumi – 1.A vai 1.B kategorijas kancerogēni, mutagēni un/vai reproduktīvās sistēmas toksikanti (CMR): H340, H350, H350i, H360, H360F, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df;
- 2. grupas apdraudējumi – 2. kategorijas CMR: H341, H351, H361, H361f, H361d, H361fd, H362; 1. kategorijas ūdenstoksikanti: H400, H410; 1. un 2. kategorijas akūtie toksikanti: H300, H310, H330; 1. kategorijas aspiratīvie toksikanti: H304; 1. kategorijas specifiska mērķorgāna toksikanti (STOT): H370, H372;
- 3. grupas apdraudējumi – 2., 3. un 4. kategorijas ūdenstoksikanti: H411, H412, H413; 3. kategorijas akūtie toksikanti: H301, H311, H331; 2. kategorijas STOT: H371, H373.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

Iepriekš minētā prasība neattiecas uz tādu vielu vai maisījumu izmantošanu, kas ražošanas procesā tiek tā ķīmiski pārveidoti, ka attiecīgā viela vai maisījums par apdraudējumu, par kādu tas klasificēts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008, vairs nav uzskatāms.

2. tabula

Atkāpes attiecībā uz ierobežojumiem vielām, kas klasificētas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008, un piemērojamie nosacījumi

Vielas/maisījuma tips	Izmantojamība	Bīstamības klase, kategorija un bīstamības apzīmējuma kods, kam piemērojama atkāpe	Atkāpes nosacījumi
Titāna dioksīds (TiO ₂)	Visi materiāli tvērumā	Kancerogēni, 2. kategorija, H351 (ieelpojot)	TiO ₂ nav pievienots produktam ar nolūku, taču ir konstatējams izmantoto izejvielu dabisko piemaisījumu dēļ. TiO ₂ saturs (izteikts kā TiO ₂) jebkurā gatavā produkta ražošanā izmantotajā izejvielā ir mazāks par vai vienāds ar 2,0 % (masa/masa).
Kristāliskais silīcijs	Visi materiāli tvērumā	Toksiska ietekme uz specifisku mērķorgānu (pēc atkārtotas iedarbības), 1. vai 2. kategorija, H372, H373	Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību visiem atbilstīgajiem drošības datu lapā sniegtajiem norādījumiem par drošu apiešanos un devām vai piegādātāja deklarāciju. Rūpnieciskās skaldišanas darbības veic, izmantojot mitrās apstrādes iekārtas vai sausās tehnoloģijas ar vakuuma nosūcēju putekļu savākšanai. Kopā ar produktu sniedz drošības norādījumus par putekļu iedarbību iekārtas uzstādītāju veikto skaldišanas darbību laikā.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz visu attiecīgo ražošanas procesā izmantoto ķīmikāliju sarakstu un attiecīgo drošības datu lapu vai ķīmikāliju piegādātāja deklarāciju.

Sarakstā īpaši izceļ visas ķīmikālijas, kas satur vielas vai maisījumus, kuru lietojums ir ierobežots sakarā ar CLP klasifikāciju saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008. Aplēšot, kāds ierobežotā lietojuma vielas vai maisījuma daudzums paliek gatavajā produktā, izmanto ķīmikālijas aptuveno dozēšanas rādītāju, ierobežotā lietojuma vielas vai maisījuma koncentrāciju minētajā ķīmikālijā (pēc drošības datu lapā vai piegādātāja deklarācijā sniegtajām ziņām) un pieņēmumu, ka aiztures koeficients ir 100 %.

Tā kā viena licence var attiekties uz vairākiem produktiem vai potenciālajiem produktiem, kam izmanto vienas un tās pašas tehniskās ķīmikālijas, katras ķīmikālijas aprēķins jāiesniedz tikai par "sliktākā gadījuma" produktu, ko aptver ES ekomarkējuma licence (piemēram, produktam ar visvairāk apstrādāto virsmu vai vispamatīgāk pigmentētajam vai apdrukātajam produktam).

Ja aiztures koeficients nav 100 % vai ja ierobežota lietojuma bīstama viela vai maisījums ir ķīmiski pārveidots, jāiesniedz rakstisks pamatojums.

Visām ierobežota lietojuma vielām vai maisījumiem, kas pārsniedz 0,10 % (masa/masa) no gatavā cietā seguma produkta, ir jāpiemēro attiecīgā atkāpe un jāiesniedz pierādījums par atbilstību visiem attiecīgās atkāpes nosacījumiem.

1.3. GOS emisijas

Nav pieļaujama virsmas apstrāde, kam izmanto sveķus uz formaldehīda bāzes.

Visiem dabīgā akmens, keramikas, dedzināta māla vai saliekamā betona produktiem uz hidraulisko saistvielu vai alternatīvā cementa bāzes, kuru virsmas ir apstrādātas ar GOS saturošiem savienojumiem, veic GOS emisiju testus, un tiem ir jāatbilst tālāk definētajiem ierobežojumiem.

Visiem akmens masas produktiem uz sveķu saistvielu bāzes veic GOS emisiju testus neatkarīgi no izmantotā virsmas apstrādes veida, un tiem ir jāatbilst tālāk definētajiem ierobežojumiem.

	Ierobežojums (pēc 28 dienām)	Metode
Kopējie GOS	300 µg/m ³	EN 16516
Formaldehīds	10 µg/m ³	
R vērtība	< 1	
EN 16516:2017 H pielikumā norādītie 1.A vai 1.B kategorijas kancerogēnie GOS (izņemot formaldehīdu un acetaldehīdu)	1 µg/m ³ katrai atsevišķai vielai	

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs deklarē, vai gatavā produkta virsma ir apstrādāta ar vaskiem, līmēm, pārklājumiem, sveķiem vai citām līdzīgām virsmas apstrādes ķīmikālijām, un iesniedz visas saistītās drošības datu lapas vai piegādātāja deklarācijas par GOS saturu izmantotajās virsmas apstrādes ķīmikālijās.

Gadījumos, kad ir nepieciešama GOS emisiju testēšana, pieteikuma iesniedzējs iesniedz atbilstības deklarāciju, kam pievienots saskaņā ar EN 16516 veiktas testēšanas ziņojums. Ja kameras koncentrācijas robežvērtības, kas noteiktas 28 dienām, ir iespējams nodrošināt jebkurā citā laikā no trešās līdz 28. dienai, kameras testu drīkst apturēt priekšlaicīgi.

1.4. Lietojumderīgums

Šo kritēriju nepiemēro starpproduktiem (piemēram, neapstrādāta akmens blokiem, hidrauliskajām saistvielām vai alternatīvajam cementam).

Lai nodrošinātu produktu piemērotību izmantošanai, pieteikuma iesniedzējs īsteno kvalitātes kontroles un kvalitātes novērtēšanas procedūru.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam kopā ar šādiem dokumentiem:

- ražotnes sertifikācijas saskaņā ar ISO 9001 apliecinājums vai iekšējās kvalitātes vadības sistēmas un saistīto kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūru kopija;
- patērētāju sūdzību izskatīšanas procedūras detalizēts apraksts;
- produkta(-u) CE marķējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 305/2011 (*) (izņemot galda virsmas, virsmas vannasistabām un virtuves darba virsmas).

Attiecīgā gadījumā iesniedz papildu pierādījumus par lietojumderīgumu. Šiem pierādījumiem jābūt balstītiem uz attiecīgajiem EN vai ISO standartiem vai līdzvērtīgām metodēm. Informatīvs, taču ne izsmelošs potenciāli atbilstīgo standartu saraksts:

- dabīgā akmens produkti: EN 1341, EN 1342, EN 1343, EN 1467, EN 1468, EN 1469, EN 12057, EN 12058 vai EN 12059;
- akmens masas produkti uz sveķu saistvielu bāzes: EN 15285, EN 15286, EN 15388 vai EN 16954;
- keramikas un dedzināta māla izstrādājumi: EN 1344, EN 13006 vai EN 14411;
- saliekamā betona produkti uz hidraulisku saistvielu vai alternatīvā cementa bāzes: EN 1338, EN 1339, EN 1340 vai EN 13748.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011 (2011. gada 9. marts), ar ko nosaka saskaņotus būvuzstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (OV L 88, 4.4.2011., 5. lpp.).

1.5. Informācija lietotājiem

Šo kritēriju nepiemēro starpproduktiem (piemēram, neapstrādāta akmens blokiem, hidrauliskajām saistvielām vai alternatīvajam cementam).

Produktu pārdod ar attiecīgo informāciju lietotājiem, kurā sniegtas norādes par produkta pareizu uzstādīšanu, uzturēšanu un likvidāciju.

Uz produkta iepakojuma vai produktam pievienotajos dokumentos norāda kontaktinformāciju (tālruna numuru vai e-pasta adresi) un norādi uz informāciju tiešsaistē lietotājiem, kuriem ir jautājumi vai ir vajadzīgas precīzas norādes par cietā seguma produkta uzstādīšanu, uzturēšanu vai likvidāciju. Precīzajā informācijā, kura jāpadara pieejama, ir ietverta:

- informācija par visām attiecīgajām tehniskās veiktspējas klasēm, kas norāda uz cietā seguma produktam atbilstīgo izmantošanas veidu, piemēram, stiepes izturību, salizturību/ūdens absorbcijas spēju, izturību pret traipiem un izturību pret ķīmisko vielu iedarbību;
- informācija par visiem nepieciešamajiem pamata virsmas sagatavošanas darbiem pirms uzstādīšanas, ieteicamajiem uzstādīšanas paņēmieniem un specifikācijas attiecībā uz visiem citiem atbilstīgajiem materiāliem, piemēram, būvjavu, hermētiķiem, pārklājumiem, līmēm, javu un tīrīšanas līdzekļiem, ko uzstādīšanas laikā izmanto uzstādītājs;
- cietā seguma produktu, kuru virsmas ir pakļautas iekštelpu vai āra vides iedarbībai, gadījumā – norādījumi par tīrīšanu ikdienā un ieteicamajiem tīrīšanas līdzekļiem. Ja attiecināms, sniedz arī informāciju par neregulārākām uzturēšanas darbībām, piemēram, par grīdas virsmu atjaunošanu, izmantojot augstspiediena tīrītājus, vai atkārtoti uzklājot pārklājumu un veicot pulēšanu;
- informācija par pareizu reciklēšanu vai videi draudzīgu likvidēšanu iepakojumam, kurā atradies cietā seguma produkts, cietā seguma produkta atgriezumam, kas radušies uzstādīšanas laikā, un pašam produktam tā izmantošanas laika beigās.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs kompetentajai iestādei iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, augstas izšķirtspējas iepakojuma attēlu un saiti uz informācijas lietotājiem versiju tiešsaistē.

1.6. Informācija ES ekomarķējumā

Ja izmanto neobligāto marķējumu ar ierāmētu tekstu, tajā attiecīgi iekļauj trīs tālāk minētās norādes.

Dabīgā akmens produktiem (neapstrādāta akmens bloku starpproduktiem vai gataviem produktiem):

- materiālefektīvs ražošanas process,
- samazinātas putekļu emisijas,
- ražošana ar slēgta cikla notekūdeņu reciklēšanu.

Akmens masas produktiem uz sveķu saistvielu bāzes:

- materiālefektīvs ražošanas process,
- energoefektīvs ražošanas process,
- samazinātas putekļu emisijas.

Keramikas un dedzināta māla produktiem:

- materiālefektīvs ražošanas process,
- energoefektīvs un zema CO₂ emisiju līmeņa ražošanas process,
- samazinātas putekļu un paskābinošu savienojumu emisijas gaisā.

Hidrauliskajām saistvielām vai alternatīvajam cementam (saliekamā betona vai presētas zemes izstrādājumu ražošanas starpproduktiem):

- samazinātas CO₂ emisijas,
- samazinātas putekļu emisijas,
- samazinātas paskābinošu savienojumu emisijas gaisā.

Saliekamā betona vai presētas zemes bloki uz hidraulisku saistvielu vai alternatīvā cementa bāzes:

- materiālefektīvs ražošanas process,
- energoefektīvs ražošanas process,
- saistvielas ar zemu ietekmi uz vidi izmantošana.

Pieteikuma iesniedzējs ievēro ES ekomarķējuma logotipam veltītajās vadlīnijās sniegtās norādes, kā pareizi izmantojams ES ekomarķējuma logotips:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam kopā ar augstas izšķirtspējas attēlu, kurā skaidri redzama produkta iepakojuma etiķete, reģistrācijas/licences numurs un attiecīgā gadījumā norādes, kas uzrādāmas kopā ar etiķeti.

1.7. Vides vadības sistēma (neobligāti)

Šo kritēriju piemēro pieteikuma iesniedzēja ražotnei, kurā ražo licencēto produktu ar ES ekomarķējumu.

Trīs punktus piešķir pieteikuma iesniedzējiem, kuri ir dokumentējuši ieviesto vides vadības sistēmu, kas atbilst ISO 14001 un ir akreditētas organizācijas sertificēta,

vai

piecus punktus piešķir pieteikuma iesniedzējiem, kuri ir dokumentējuši ieviesto vides vadības sistēmu, kas atbilst ES vides vadības un audita sistēmai (EMAS) ⁽¹⁰⁾ un ir akreditētas organizācijas reģistrēta.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz derīga ISO 14001 sertifikāta vai EMAS reģistrāciju apliecināšanas dokumenta kopiju un, ja nepieciešams, sniedz informāciju par akreditāciju veikušo organizāciju.

Ja pieteikuma iesniedzējam ir gan ISO 14001, gan EMAS sertifikācija, piešķir punktus tikai par EMAS sertifikāciju.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1221/2009 (2009. gada 25. novembris) par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu (OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp.).

2. KRITĒRIJI ATTIECĪBĀ UZ DABĪGĀ AKMENS PRODUKTIEM

Vērtēšanas sistēma

ES ekomarķējumu var piešķirt gan karjera starpproduktiem (lieliem neapstrādāta akmens blokiem vai plātnēm), ko tiešā veidā ražo karjera operatori, gan transformācijas iekārtās saražotajiem dabīgā akmens gatavajiem produktiem.

Ja pieteikuma iesniedzējs nav karjera operators un karjera operatoram nav ES ekomarķējuma licences, pieteikuma iesniedzējs deklarē karjeru, no kura iegūto materiālu izmanto dabīgā akmens produkta ar ES ekomarķējumu ražošanai, pievienojot rēķinus par piegādi, kas datēti ne senāk kā vienu gadu pirms pieteikuma iesniegšanas dienas.

Tādā gadījumā pieteikuma iesniedzējs iesniedz visas attiecīgās karjera operatora deklarācijas, kas pierāda atbilstību visām ar karjeru saistītajām ES ekomarķējuma prasībām un visām citām attiecīgajām neobligātajām prasībām, kuru izpildes gadījumā var tikt piešķirti punkti.

Vērtēšanas sistēma un minimālais punktu skaits, kas vajadzīgs, lai saņemtu ES ekomarķējumu dabīgā akmens produktiem, ir norādīti nākamajā tabulā.

Kritēriji, par kuriem var tikt piešķirti punkti	Neapstrādāta akmens bloku vai plātņu starpprodukti	Gatavi transformēti dabīgā akmens cietā seguma produkti
1.7. Karjera vides vadības sistēma (neobligāti)	0, 3 vai 5 punkti	Neattiecas
1.7. Transformācijas iekārtas vides vadības sistēma (neobligāti)	Neattiecas	0, 3 vai 5 punkti
2.1. Enerģijas patēriņš karjerā	Ne vairāk kā 20 punktu	Ne vairāk kā 20 punktu
2.2. Materiāla efektivitāte karjerā	Ne vairāk kā 25 punkti	Ne vairāk kā 25 punkti
2.6. Karjera ietekmes uz ainavu koeficienti (neobligāti)	Ne vairāk kā 10 punktu	Ne vairāk kā 10 punktu
2.7. Enerģijas patēriņš transformācijas iekārtā	Neattiecas	Ne vairāk kā 20 punktu
2.8. Ūdens resursu un notekūdeņu apsaimniekošana transformācijas iekārtā	Neattiecas	Ne vairāk kā 5 punkti
2.10. Transformācijas iekārtas ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana	Neattiecas	Ne vairāk kā 10 punktu
2.11. Reģionāli integrēta ražošana transformācijas iekārtā (neobligāti)	Neattiecas	Ne vairāk kā 5 punkti
Kopējais maksimālais punktu skaits	60	100
Minimālais punktu skaits ES ekomarķējuma saņemšanai	30	50

Prasības attiecībā uz karjeru

2.1. Enerģijas patēriņš karjerā

Karjera operators ir ieviesis programmu, ar ko līdz optimālam līmenim sistemātiski uzraudzīt, reģistrēt un samazināt īpatnējās enerģijas patēriņu un īpatnējās CO₂ emisijas. Pieteikuma iesniedzējs informē par enerģijas patēriņu, norādot enerģijas avota (piemēram, elektroenerģijas un dīzeļdegvielas) funkciju un mērķi (piemēram, objekta ēku izmantošana, apgaismojums, skaldīšanas iekārtu darbība, sūkņu un transportlīdzekļu darbība). Pieteikuma iesniedzējs ziņo par objekta enerģijas patēriņu konkrētajā kalendārajā gadā gan absolūtā izteiksmē (kWh vai MJ vienībās), gan par konkrētu ražošanas veidu (kWh vai MJ vienībās par m³ karjerā iegūtā materiāla un par m³ vai t pārdotā/saražotā un pārdošanai gatavā materiāla).

Īpatnējā enerģijas patēriņa un CO₂ emisiju samazināšanas plānā apraksta jau īstenotos vai plānotos pasākumus (piemēram, esošo iekārtu efektīvāka izmantošana, ieguldījumi efektīvākās iekārtās, uzlabots transports un loģistika utt.).

Turklāt kopā ir iespējams piešķirt 20 punktus:

- ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, cik daudz patērētās enerģijas (kurināmais un elektroenerģija) iegūst no atjaunojamiem energoresursiem (no 0 punktiem par 0 % atjaunojamo energoresursu līdz 10 punktiem par 100 % atjaunojamo energoresursu);
- ne vairāk kā 5 punktus piešķir atkarībā no veida, kādā tiek pirkti jebkura veida atjaunojamo energoresursu elektroenerģija: privāti enerģijas pakalpojumu līgumi par atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (5 punkti); korporatīvi elektroenerģijas pirkuma līgumi par atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (5 punkti); ilgtermiņa korporatīvie elektroenerģijas pirkuma līgumi par tikla pieslēguma vai ārpustikla atjaunojamiem energoresursiem ⁽¹⁾ (4 punkti); zaļās elektroenerģijas sertifikāti ⁽²⁾ (3 punkti); atjaunojamo energoresursu izcelsmes apliecību pirkšana attiecībā uz visu piegādāto elektroenerģiju vai komunālo pakalpojumu sniedzēja zaļais tarifs ⁽³⁾ (2 punkti);
- trīs punktus piešķir, ja produktam ir veikta oglekļa pēdas analīze saskaņā ar ISO 14067, vai piecus punktus, ja ir izmantoti produkta vidiskās pēdas metodes elementi saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju ⁽⁴⁾.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz karjera enerģijas pārskatu par vismaz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarkējuma licences piešķiršanas datuma un apņemas uzturēt šādu pārskatu ES ekomarkējuma licences derīguma termiņā. Enerģijas pārskatā nošķir dažādus patērētās degvielas/kurināmā veidus, īpaši norādot visus atjaunojamās degvielas/kurināmā veidus vai jauktu degvielu atjaunojamo saturu. Īpatnējā enerģijas patēriņa un īpatnējo CO₂ emisiju samazināšanas plānā jādefinē vismaz sākotnējais stāvoklis attiecībā uz enerģijas patēriņu karjerā brīdī, kad plāns ir sagatavots, jānosaka un skaidri skaitļos jāizsaka dažādie enerģijas patēriņa avoti karjerā un jānosaka un jāpamato enerģijas patēriņa samazināšanas un rezultātu ikgadējās ziņošanas darbības.

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz informāciju par esošo elektroenerģijas pirkuma līgumu, īpaši norādot pirktais elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru. Ja nepieciešams, elektroenerģijas piegādātāja deklarācijā precīzē i) piegādātās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, ii) esošā pirkuma līguma veidu (t. i., privāts elektroenerģijas pakalpojumu līgums, korporatīvs elektroenerģijas pirkuma līgums, neatkarīga zaļās enerģijas sertifikācija vai zaļais tarifs) un iii) to, vai pirktu elektroenerģiju iegūst no atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā.

Ja pieteikuma iesniedzējs pērk izcelsmes apliecinājuma sertifikātus, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu daļu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz atbilstīgos dokumentus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājuma sertifikāti ir pirkti saskaņā ar Eiropas Enerģijas sertifikātu sistēmas principiem un darbības noteikumiem.

Ja tiek pretendēts uz punktiem par oglekļa pēdas analīzes veikšanu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz kopiju no analīzes, kura atbilst ISO 14067 standartam vai produkta vidiskās pēdas metodei un ir akreditētas trešās personas verificēta. Pēdas analīzei ir jāietver visi ražošanas procesi, kuri ir tieši saistīti ar akmens ražošanu karjerā, transportēšanu objektā un ārpus tā ražošanas laikā, emisijām, kas attiecas uz administratīviem procesiem (piemēram, objekta ēku ekspluatāciju), un pārdotā produkta transportu uz karjera vārtiem vai vietējo transporta mezglu (piemēram, dzelzceļa stacijai vai ostai).

2.2. Materiāla efektivitāte karjerā

Karjera operators sniedz tālāk norādītos datus par karjerā veiktajām ieguves darbībām un komercdarbībām par pēdējo kalendāro gadu vai nepārtrauktu 12 mēnešu laikposmu pirms ES ekomarkējuma licences piešķiršanas datuma:

- **A:** iegūtā materiāla kopējais daudzums (m³);
- **B:** no A saražotie pārdodamie bloki (m³);

⁽¹⁾ Saskaņā ar 15. panta 8. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par enerģijas, kas iegūta no atjaunojamiem energoresursiem, izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽²⁾ Pamatojoties uz izcelsmes apliecinājumiem ar neatkarīgas trešās personas veiktu papildu prasību verifikāciju saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 19. pantu.

⁽³⁾ Atjaunojamie energoresursi norādīti saskaņā ar 19. panta 8. punktu Direktīvā (ES) 2018/2001 un I pielikuma 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

⁽⁴⁾ https://eplca.jrc.ec.europa.eu/permalink/PEF_method.pdf.

- **C:** ieguves atkritumu un no A saražoto materiālu, kas kvalificējami kā blakusprodukti (t. i., bloku fragmenti, akmeņi un smalkās daļiņas) un tiek pārdoti, kopējais daudzums (m^3);
- **D:** ieguves atkritumu un no A saražoto materiālu, kas kvalificējami kā blakusprodukti (t. i., bloku fragmenti, akmeņi un smalkās daļiņas) un tiek izmantoti iekšēji lietderīgiem nolūkiem, aizstājot citus materiālus, kuri citādi būtu jāizmanto attiecīgās funkcijas izpildei, vai tiek turēti blakusproduktu glabāšanas zonā, kopējais daudzums (m^3);
- **E:** no A saražoto ieguves atkritumu, ko nogādā ieguves atkritumu glabāšanas zonā vai atkritumu poligonā, kopējais daudzums un no A saražoto materiālu, kas kvalificējami kā blakusprodukti, kas tiek turēti blakusproduktu glabāšanas zonā, kopējais daudzums (m^3).

Ja pieejamie dati ir norādīti tonnās, tās jāpārveido m^3 , iegūstamajam iežu materiālam izmantojot fiksētu tilpuma blīvuma koeficientu.

Ieguves efektivitātes koeficientam ir jābūt vismaz 0,50, un to aprēķina šādi:

$$\text{Ieguves efektivitātes koeficients} = \frac{B + C}{A}$$

Turklāt ne vairāk kā 25 punktus piešķir proporcionāli tam, kādā mērā pieteikuma iesniedzējs uzrāda augstāku ieguves efektivitātes koeficientu līdz ekoloģiskās izcilības sliekšnim, kurš ir 1,00 (no 0 punktiem par ieguves efektivitātes koeficientu 0,50 līdz 25 punktiem par ieguves efektivitātes koeficientu 1,00).

Novērtēšana un verificācija. Iesniedz karjera operatora deklarāciju, kurā norādītas m^3 izteiktas A, B, C, D un E vērtības un ieguves efektivitātes koeficienta aprēķins.

Aprēķina nolūkam pieņem, ka $A - B = C + D + E$. Par visiem pārdotajiem materiāliem, kas aprēķināti atbilstoši C, izraksta rēķinus par materiāla piegādi citiem objektiem.

2.3. Ūdens resursu un notekūdeņu apsaimniekošana karjerā

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz aprakstu par ūdens izmantošanu karjera darbībā, t. sk. par stratēģijām un metodēm attiecībā uz ūdens savākšanu, recirkulāciju un atkārtotu izmantošanu.

Vispārīgi:

- objektā veic pasākumus lietderīgai lietusūdens noteces savākšanai, lai kompensētu mitrajās ražošanas atliekās un iztvaikošanā zaudētos ūdens resursus;
- objektā veic pasākumus lietusūdens noteces novirzīšanai pa drenāžas tīklu, lai novērstu lietusūdens plūšanu pa virsmām darba zonā, kā rezultātā necaurlaidīgos dīžos (kas piegādā ūdeni skaldīšanas iekārtai) vai dabiskās ūdenstilpnēs ielūst atdalījušās cietās daļiņas.

Gadījumos, kad izmanto mitrās skaldīšanas paņēmienus:

- mitrās skaldīšanas iekārtā izmantojamo ūdeni uzglabā necaurlaidīgā tvertnē (piemēram, cisternā, oderētā dīķī vai necaurlaidīgā iezī izraktā dīķī);
- cieto daļiņu nodalīšanu no skaldīšanas notekūdeņiem nodrošina ar nostādināšanas sistēmām, plūsmas aiztures rezervuāriem, ciklona separatoriem, dzidrināšanas iekārtām, filtrpresēm vai jebkādu to kombināciju. Attīrīto ūdeni nogādā atpakaļ necaurlaidīgajā dīķī vai tvertnē, kas apgādā skaldīšanas iekārtu;
- nosēdušās ražošanas atliekas atūdeņo pirms iekšējas lietošanas lietderīgiem nolūkiem, ārējas lietošanas lietderīgiem nolūkiem vai transportēšanas ārpus objekta uz piemērotu apglabāšanas kompleksu.

Novērtēšana un verificācija. Karjera operators iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, kam pievienoti atbilstīgi dokumenti, kuros ir aprakstīta ūdens resursu izmantošana objektā un sniegta informācija par ūdens resursu pārvaldības sistēmu, ražošanas atlieku nodalīšanu un ražošanas atlieku likvidācijas darbībām un galamērķiem.

2.4. Putekļu kontrole karjerā

Pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka karjerā ir veikti putekļu kontroles pasākumi. Dažādos objektos pasākumi var atšķirties, taču visos objektos tiem jāietver šādi aspekti:

- visās sausās skaldīšanas, smalcināšanas vai citās darbībās, kurās iespējams radīt ievērojamu putekļu daudzumu, tiek izmantoti putekļu nosēdināšanas ūdens smidzinātāji vai vakuuma nosūcēji, kas savienoti ar putekļu filtru maisiem/putekļu uztvērējiem;
- ir ieviests plāns karjera darbību pārvietošanai, pārveidošanai vai apturēšanai, lai nelabvēlīgu laikapstākļu periodos novērstu vai līdz minimumam samazinātu putekļu emisijas gaisā (neattiecas uz pazemes karjeriem);
- karjera plānā ir iekļauti elementi aizsardzībai pret vēju, kuru mērķis ir samazināt vēja ātrumu un tādējādi objektā līdz minimumam samazināt putekļu emisijas un augsnes eroziju (piemēram, vēja barjeras vai vējlauzējjoslas, ko veido viena vai vairākas iekārtu rindas gar ieguves atkritumu glabāšanas zonu, tostarp gar ieguves atkritumu kompleksu un/vai ieguves atkritumu pārkraušanas zonu);
- visām atūdeņotajām ražošanas atliekām, kas radušās mitrās skaldīšanas procesā, un/vai visiem putekļiem, kas radušies sausās skaldīšanas darbībās, ir nodrošināta norobežota glabāšanas zona pirms to pārdošanas, nosūtīšanas uz atkritumu poligonu vai atkārtotas izmantošanas uz vietas;
- visintensīvāk izmantoto ceļu virsmas ir klātas ar betona vai asfalta segumu;
- darbiniekiem tiek nodrošināta atbilstoša apmācība par labu putekļu kontroles praksi un darbiniekiem un apmeklētājiem tiek nodrošināti atbilstoši individuālie aizsardzības līdzekļi;
- darbiniekiem tiek nodrošinātas regulāras veselības pārbaudes ar iespēju veikt biežāku uzraudzību, lai noteiktu elpošanas sistēmas problēmas un iespējamu saslimšanu ar silikozī (pēdējais punkts attiecas tikai uz granīta un citu silicītiestu karjeriem).

Novērtēšana un verifikācija. Karjera operators iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, kam pievienoti atbilstīgi dokumenti un i) karjerā īstenoto putekļu kontroles pasākumu apraksts un ii) informācija par darbinieku veselības pārbaūžu sistēmu, ja attiecināms.

2.5. Personāla drošība un darba apstākļi karjerā

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz karjerā spēkā esošo darba aizsardzības noteikumu aprakstu. Noteikumos ir jāietver vismaz:

- visu karjerā iespējamo risku un būtisku apdraudējumu sistemātiska analīze;
- mācību plāns darbiniekiem saistībā ar konkrētām karjerā veicamām darba procedūrām;
- pārbaūžu un apkopes plāns par visām mašīnēkārtām, instrumentiem, elektriskajām instalācijām, transportlīdzekļiem, trepēm, celiņiem, kāpnēm, drošības barjerām un citām attiecīgām iekārtām;
- ap mašīnēkārtu kustīgajām daļām, piemēram, siksnām, skriemeļiem un zobratiem, pievienoti nekustīgi nostiprināti aizsargi, bet ripzāģiem – regulējami aizsargi;
- elektroenerģijas ātras atslēgšanas iespēja rokas elektriskajiem instrumentiem un avārijas apturēšanas pogas visas smagās tehnikas vadības paneļos;
- visu sprāgstvielu droša glabāšana objektā;
- neapstrādāta akmens bloku un lielu bloku fragmentu pārvietošanai un novietošanai piemēroti transportēšanas un pacelšanas mehānismi;
- avārijas reaģēšanas plāni un pirmās palīdzības apmācība personālam;
- individuālās aizsardzības līdzekļu nodrošināšana visam personālam un apmeklētājiem;
- zonu ar augsta trokšņu līmeņa risku skaidra norādīšana.

Ir jāgarantē šādi ar darba apstākļiem saistīti aspekti:

- darbinieku piekļuve tualetei, ģērbtuvei un ēdnīcai un vienmēr nodrošināts dzeramais ūdens;
- atbilstība valsts normatīvajiem aktiem vai Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) pamatkonvencijām, piemērojot stingrākos;

- ar visiem darbiniekiem noslēgti darba līgumi, kuros skaidri aprakstīts attiecīgais darbs, maksimālais obligāto darba stundu skaits, alga, sociālās apdrošināšanas iemaksas (vai cita piemērota apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem valstīs, kurās nav sociālās apdrošināšanas), tiesības uz brīvdienām un uzteikuma paziņošanas termiņš;
- pilnīga atbilstība ES vai valsts darba aizsardzības tiesību aktiem.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, kam pievienota pieteikuma iesniedzēja darba aizsardzības noteikumu kopija.

Gadījumos, kad norādīta atbilstība SDO konvencijām, pieteikuma iesniedzējs saņem trešās personas verifikāciju, ko apliecina uz vietas veiktas revīzijas, par to, ka karjerā ir ievēroti piemērojamie principi, kas iekļauti turpmāk norādītajās SDO pamatkonvencijās.

SDO pamatkonvencijas:

- a) bērnu darbs:
 - i. Konvencija par minimālo vecumu, no kura persona drīkst būt nodarbināta vai strādāt, 1973. g. (Nr. 138);
 - ii. Bērnu darba ļaunāko formu konvencija, 1999. g. (Nr. 182);
- b) piespiedu un obligāts darbs:
 - i. Piespiedu darba konvencija, 1930. g. (Nr. 29) un Piespiedu darba konvencijas 2014. gada protokols;
 - ii. Konvencija par piespiedu darba izskaušanu, 1957. g. (Nr. 105);
- c) bīdrosanās brīvība un tiesības slēgt koplīgumu:
 - i. Konvencija par asociāciju brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās, 1948. g. (Nr. 87);
 - ii. Konvencija par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu, 1949. g. (Nr. 98);
- d) diskriminācija:
 - i. Konvencija par vienlīdzīgu atlīdzību, 1951. g. (Nr. 100);
 - ii. Konvencija par diskrimināciju attiecībā uz nodarbinātību un nodarbošanos (Nr. 111).

Ja karjers neatrodas dalībvalstī, ir nepieciešama trešās personas veikta verifikācija (piemēram, "Fairstone" vai cita shēma ar vismaz līdzvērtīgiem kritērijiem attiecībā uz iepriekš minēto darba aizsardzību un darba apstākļiem).

2.6. Karjera ietekmes uz ainavu koeficienti (neobligāti)

Lai ļautu aprēķināt karjera pēdas koeficientu vai karjera lietderīgas zemes izmantošanas koeficientu, pamatojoties uz objekta satelīta attēlu, karjera operators sniedz tālāk norādītos datus par karjeru, kas datēti ne senāk kā vienu gadu pirms ES ekomarkējuma licences piešķiršanas datuma.

- **QF:** karjera priekšējā (aktīvā) zona (m²).
- **EWDA:** ieguves atkritumu glabāšanas zona (m²).
- **BPDA:** blakusproduktu glabāšanas zona (m²).
- **TAA:** kopējā atļautā zona objektam, kurā notiek ieguves darbība (m²).
- **BA:** bioloģiskās daudzveidības zona, kur i) progresīvas sanācijas ietvaros ir ierīkots augsnes virsslānis un augu sega vai mitrāji/mākslīgi izveidoti niedru slāņi, izmantojot vietējās sugas, un/vai ii) augsnes virsslānis un augu slānis vienkārši nav tikuši apdraudēti jau no paša sākuma un nav izolēti atsevišķās zonās karjera teritorijā (m²).
- **REA:** atjaunojama energoresursu zona, kur zeme ir paredzēta elektroenerģijas ražošanai, izmantojot saules enerģiju, hidroenerģiju, vēja enerģiju vai biomasas enerģiju (m²).

	Karjera pēdas koeficients	Lietderīgas zemes izmantošanas koeficients
Aprēķins	Ieguves efektivitātes koeficients = $\frac{B + C}{A}$	Ieguves efektivitātes koeficients = $\frac{B + C}{A}$
Slieksnis 0 punktiem	0,70	0,00
Slieksnis 5 punktiem	0,20	0,40

Kopā ne vairāk kā 10 punktus piešķir (5 par katru koeficientu) proporcionāli tam, kādā mērā pieteikuma iesniedzējs pierāda šo koeficientu tuvošanos attiecīgo 5 punktu sliekšņiem vai to pārspēšanu.

Novērtēšana un verifikācija. Iesniedz karjera operatora deklarāciju kopā ar dokumentiem, kuros ir iekļautas kartes vai satelīta attēli ar atzīmētām QF, EDWA, BPDA, TAA, BA un REA zonām, un katras zonas virsmas aplēsēm.

Prasības attiecībā uz transformācijas iekārtu

2.7. Enerģijas patēriņš transformācijas iekārtā

Pieteikuma iesniedzējs ir ieviesis programmu, ar ko līdz optimālam līmenim sistemātiski uzraudzīt, reģistrēt un samazināt īpatnējo enerģijas patēriņu un īpatnējās CO₂ emisijas transformācijas iekārtā. Pieteikuma iesniedzējs informē par enerģijas patēriņu, norādot enerģijas avota (piemēram, elektroenerģijas un dīzeļdegvielas) funkciju un mērķi (piemēram, objekta ēku izmantošana, apgaismojums, skaldīšanas iekārtu darbība, sūkņu un transportlīdzekļu darbība). Pieteikuma iesniedzējs informē par enerģijas patēriņu objektā gan absolūtā izteiksmē (kWh vai MJ vienībās), gan par konkrētu ražošanas veidu (kWh vai MJ vienībās par m³, m² vai t pārdotā/saražotā un pārdošanai gatavā materiāla) attiecīgajā kalendārajā gadā.

Īpatnējā enerģijas patēriņa un īpatnējo CO₂ emisiju samazināšanas plānā apraksta jau īstenotos vai plānotos pasākumus (piemēram, esošo iekārtu efektīvāka izmantošana, ieguldījumi efektīvākās iekārtās, uzlabots transports un loģistika utt.).

Turklāt kopā ir iespējams piešķirt 20 punktus:

- ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, cik daudz patērētās enerģijas (kurināmais un elektroenerģija) iegūst no atjaunojamiem energoresursiem (no 0 punktiem par 0 % atjaunojamo energoresursu līdz 10 punktiem par 100 % atjaunojamo energoresursu);
- ne vairāk kā 5 punktus piešķir atkarībā no veida, kādā tiek pirkti jebkura veida atjaunojamo energoresursu elektroenerģija: privāti enerģijas pakalpojumu līgumi par atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (5 punkti); korporatīvi elektroenerģijas pirkuma līgumi par atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (5 punkti); ilgtermiņa korporatīvie elektroenerģijas pirkuma līgumi par tīkla pieslēguma vai ārpustīkla atjaunojamiem energoresursiem ⁽¹⁵⁾ (4 punkti); zaļās elektroenerģijas sertifikāti ⁽¹⁶⁾ (3 punkti); atjaunojamo energoresursu izcelsmes apliecinājumu pirkšana attiecībā uz visu piegādāto elektroenerģiju vai komunālo pakalpojumu sniedzēja zaļais tarifs ⁽¹⁷⁾ (2 punkti);
- trīs punktus piešķir, ja produktam ir veikta oglekļa pēdas analīze saskaņā ar ISO 14067, vai piecus punktus, ja ir izmantoti produkta vidiskās pēdas metodes elementi saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju ⁽¹⁸⁾.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz transformācijas iekārtas enerģijas pārskatu par vismaz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas datuma un apņemas uzturēt šādu pārskatu ES ekomarķējuma licences derīguma termiņā. Enerģijas pārskatā nošķir dažādus patērētās degvielas/kurināmā veidus, īpaši norādot visus atjaunojamās degvielas/kurināmā veidus vai jauktu degvielu atjaunojamo saturu. Īpatnējā enerģijas patēriņa un CO₂ emisiju samazināšanas plānā jādefinē vismaz sākotnējais stāvoklis attiecībā uz īpatnējo enerģijas patēriņu transformācijas iekārtā brīdī, kad plāns ir sagatavots, jānosaka un skaidri skaitļos jāizsaka dažādie enerģijas patēriņa avoti transformācijas iekārtā un jānosaka un jāpamato īpatnējā enerģijas patēriņa samazināšanas un rezultātu ikgadējās ziņošanas darbības.

⁽¹⁵⁾ Saskaņā ar 15. panta 8. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par enerģijas, kas iegūta no atjaunojamiem energoresursiem, izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Pamatojoties uz izcelsmes apliecinājumiem ar neatkarīgas trešās personas veiktu papildu prasību verifikāciju saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 19. pantu.

⁽¹⁷⁾ Atjaunojamie energoresursi norādīti saskaņā ar 19. panta 8. punktu Direktīvā (ES) 2018/2001 un I pielikuma 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

⁽¹⁸⁾ https://eplca.jrc.ec.europa.eu/permalink/PEF_method.pdf.

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz informāciju par esošo elektroenerģijas pirkuma līgumu, īpaši norādot pirtās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru. Ja nepieciešams, elektroenerģijas piegādātāja deklarācijā precīzē i) piegādātās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, ii) esošā pirkuma līguma veidu (t. i., privāts elektroenerģijas pakalpojumu līgums, korporatīvs elektroenerģijas pirkuma līgums, neatkarīga zaļās enerģijas sertifikācija vai zaļais tarifs) un iii) to, vai pirktu elektroenerģiju iegūst no atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā.

Ja pieteikuma iesniedzējs pērk izcelsmes apliecinājuma sertifikātus, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu daļu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz atbilstīgos dokumentus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājuma sertifikāti ir pirkti saskaņā ar Eiropas Enerģijas sertifikātu sistēmas principiem un darbības noteikumiem.

Ja tiek pretendēts uz punktiem par oglekļa pēdas analīzes veikšanu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz kopiju no analīzes, kura atbilst ISO 14067 standartam vai produkta vidiskās pēdas metodei un ir akreditētas trešās personas verificēta. Pēdas analīzei ir jāietver visi ražošanas procesi, kuri ir tieši saistīti ar akmens ražošanu karjerā un transformācijas iekārtā, transportēšanu objektā un ārpus tā ražošanas laikā, ar administratīviem procesiem (piemēram, objekta ēku ekspluatāciju) saistītām emisijām un pārdotā produkta transportu uz transformācijas iekārtas vārtiem vai vietējo transporta mezglu (piemēram, dzelzceļa stacijai vai ostai).

2.8. Ūdens un notekūdeņu apsaimniekošana transformācijas iekārtā

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz aprakstu par ūdens izmantošanu dabīgā akmens transformācijas iekārtā, tostarp par ūdens savākšanas, recirkulācijas un atkārtotas izmantošanas stratēģijām un metodēm.

Cieto daļiņu reģenerācija notekūdeņos, kas radušies skaldīšanas darbībās, jāveic objektā, izmantojot sedimentācijas un/vai filtrācijas principus.

Attīrītie notekūdeņi jāglabā objektā un atkārtoti jāizmanto skaldīšanas darbībās, putekļu kontrolei vai citiem mērķiem.

Turklāt 5 punktus piešķir par lietusūdens savākšanas sistēmas uzstādīšanu, lai savāktu un glabātu lietusūdeni, kas nokļūst necaurļaidīgās zonās objektā, un nepieļautu lietusūdens plūšanu pa virsmām darba zonā, kā rezultātā necaurļaidīgos dīžos (kas piegādā ūdeni skaldīšanas iekārtai) vai dabiskās ūdenstilpnēs ieplūst atdalījušās cietās daļiņas.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, pievienojot attiecīgus dokumentus, kuros aprakstīta ūdens izmantošana objektā, notekūdeņu/lietusūdens savākšanas tīkls un notekūdeņu attīrīšanas un recirkulācijas sistēma.

2.9. Putekļu kontrole transformācijas iekārtā

Pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka transformācijas iekārtā ir veikti putekļu kontroles pasākumi. Dažādos objektos pasākumi var atšķirties, taču visos objektos tiem ir jāietver šādi aspekti:

- visās sausās skaldīšanas vai formēšanas darbībās, kurās iespējams radīt ievērojamu putekļu daudzumu, tiek izmantoti putekļu nosēdināšanas ūdens smidzinātāji vai vakuuma nosūcēji, kas savienoti ar putekļu filtru maisiem/putekļu uztvērējiem;
- putekļi tiek regulāri tīrīti no iekštelpu grīdām – vai nu izsmidzinot uz virsmām ūdeni, kas tiek novadīts uz ūdens attīrīšanas sistēmu objektā, vai arī izmantojot vakuuma ierīci sausu putekļu savākšanai (nevajadzētu slaucīt sausus putekļus);
- līdz pārdošanai, nosūtīšanai atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai objektā vai nosūtīšanai uz poligonu ir nodrošināta slēgta glabāšanas vieta visām atūdeņotajām ražošanas atliekām, kas radušās mitrās skaldīšanas darbībās, un/vai visiem putekļiem, kas radušies sausās skaldīšanas darbībās;
- biežāk izmantotie ceļu posmi ir jānoklāj ar betonu vai asfaltu;
- darbiniekiem tiek nodrošināta atbilstoša apmācība par labu putekļu kontroles praksi un darbiniekiem un apmeklētājiem tiek nodrošināti atbilstoši individuālie aizsardzības līdzekļi;
- darbiniekiem tiek nodrošinātas regulāras veselības pārbaudes ar iespēju veikt biežāku uzraudzību, lai konstatētu elpošanas sistēmas problēmas un iespējamu silikozes sākumu (pēdējais punkts attiecas tikai uz transformācijas iekārtām, kurās pārstrādā granītu un citus silīciētiskus).

Novērtēšana un verifikācija. *Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, pamatotu ar atbilstošiem dokumentiem, un i) transformācijas iekārtā veikto putekļu kontroles pasākumu aprakstu un ii) attiecīgā gadījumā sīku informāciju par darbinieku veselības pārbaužu sistēmu.*

2.10. Transformācijas iekārtas ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana

Pieteikuma iesniedzējs veic transformācijas iekārtā radušos ražošanas atkritumu uzskaiti. Uzskaitē sīki norāda radušos atkritumu veidu un daudzumu (piemēram, ražošanas procesa atkritumi un ražošanas atliekas).

Ražošanas atkritumu uzskaitē aptver 12 mēnešus, un tajā pašā laikposmā kopējo produktu izlaidi aplēs gan masas (kg vai tonnas), gan virsmas laukuma (m²) izteiksmē.

Vismaz 80 % ražošanas procesa atkritumu masas, kas radusies dabīgā akmens apstrādes darbībās objektā, izmanto atkārtoti citos veidos vai uzglabā objektā pārdošanai nākotnē.

Turklāt pavisam 10 punktus var piešķirt šādi:

- ne vairāk kā 5 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik lielāks ir pieteikuma iesniedzēja pierādītais atkārtoti izmantoto ražošanas procesa atkritumu masas īpatsvars, nepārsniedzot 100 % atkārtoti izmantotas masas (no 0 punktiem par 80 % atkārtoti izmantotu ražošanas procesa atkritumu līdz 5 punktiem par 100 % atkārtoti izmantotu ražošanas procesa atkritumu);
- ne vairāk kā 5 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik lielāks ir pieteikuma iesniedzēja pierādītais atkārtoti izmantoto ražošanas atlieku īpatsvars, nepārsniedzot 100 % (no 0 punktiem par 0 % atkārtoti izmantotu ražošanas atlieku līdz 5 punktiem par 100 % atkārtoti izmantotu ražošanas atlieku).

Novērtēšana un verifikācija. *Pieteikuma iesniedzējs veic atkritumu uzskaiti transformācijas iekārtā par vismaz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas un apņemās šo uzskaiti uzturēt ES ekomarķējuma licences derīguma termiņā.*

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajai prasībai, pamatotu ar visas ražošanas procesa atkritumu masas aprēķinu (kg vai t). Iesniedz arī sīku informāciju par šo ražošanas atkritumu galamērķi ar paskaidrojumiem par to, vai tā ir atkārtota izmantošana ārējām vajadzībām citā procesā vai nosūtīšana uz poligonu. Par jebkādu atkārtotu izmantošanu ārējām vajadzībām vai atkritumu apglabāšanu poligonā uzrāda pavadzīmes.

2.11. Reģionāli integrēta ražošana transformācijas iekārtā (neobligāti)

Šis kritērijs attiecas uz transportēšanas attālumu no karjera vārtiem līdz transformācijas iekārtas vārtiem, un tas ir īpaši attiecināms uz dabīgā akmens produktiem, kas iegūti noteiktā karjerā.

Ne vairāk kā 5 punktus piešķir proporcionāli apmēram, kādā pieteikuma iesniedzēji var pierādīt, ka vidēja lieluma neapstrādāta akmens bloku pārvadāšanas attālums no karjera līdz transformācijas iekārtai ir mazāks par 260 km (no 0 punktiem, ja ≥ 260 km, līdz 5 punktiem, ja ≤ 10 km).

Novērtēšana un verifikācija. *Pieteikuma iesniedzējs norāda transformācijas iekārtas adresi un attiecīgā karjera vārtu adresi vai ģeogrāfisko atrašanās vietu. Pieteikuma iesniedzējs apraksta arī transporta veidu(-us), ko izmanto, lai vidēja lieluma neapstrādāta akmens blokus nogādātu transformācijas iekārtā.*

Pārvadājumu maršrutu un kopējo attālumu novērtē un norāda kartē, izmantojot satelīta attēlu kartes un brīvi pieejamu attāluma aprēķināšanas programmatūru.

3. KRITĒRIJI ATTIECĪBĀ UZ AKMENS MASAS PRODUKTIEM UZ SVEĶU SAISTVIELU BĀZES

Vērtēšanas sistēma

Vērtēšanas sistēma un minimālais punktu skaits, kas vajadzīgs, lai saņemtu ES ekomarķējumu akmens masas produktiem, ir norādīti nākamajā tabulā.

Kritēriji, par kuriem var tikt piešķirti punkti	Akmens masas produkti
1.7. Vides vadības sistēma (neobligāti)	0, 3 vai 5 punkti
3.1. Enerģijas patēriņš	Ne vairāk kā 30 punktu
3.3. Reciklētu/otrrreizēju materiālu saturs	Ne vairāk kā 35 punkti
3.4. Sveķu saistvielas saturs	Ne vairāk kā 20 punktu
3.5. Ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana	Ne vairāk kā 10 punktu
Kopējais maksimālais punktu skaits	100
Minimālais punktu skaits ES ekomarķējuma saņemšanai	50

3.1. Enerģijas patēriņš

Ražošanas īpatnējais elektroenerģijas patēriņš akmens masas produktu ražošanā (tostarp izejvielu dozēšanā, primārajā jaukšanā, sekundārajā jaukšanā, veidnēšanā un apdarē) nepārsniedz 1,1 MJ/kg.

Ja tiek veikta akmens izejmateriāla malšana, malšanas procesa īpatnējo elektroenerģijas patēriņu (MJ/kg) paziņo atsevišķi, taču nepieskaita procesa kopējam patēriņam.

Turklāt pavisam 30 punktus var piešķirt šādi:

- ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik ražošanas īpatnējais elektroenerģijas patēriņš ir samazināts, lai sasniegtu vides izcilības robežvērtību 0,7 MJ/kg (no 0 punktiem par 1,1 MJ/kg līdz 10 punktiem par 0,7 MJ/kg);
- ne vairāk kā 10 punktus var piešķirt proporcionāli tam, cik daudz patērētās elektroenerģijas iegūst no atjaunojamiem energoresursiem (no 0 punktiem par 0 % atjaunojamo energoresursu līdz 10 punktiem par 100 % atjaunojamo energoresursu);
- atkarībā no atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas iegādes veida līdz 10 punktiem piešķir šādi: privāti enerģijas pakalpojumu līgumi par atjaunojamajiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (10 punkti); korporatīvi elektroenerģijas pirkuma līgumi par atjaunojamajiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (10 punkti); ilgtermiņa korporatīvie elektroenerģijas pirkuma līgumi par tīkla pieslēguma vai ārpustīkla atjaunojamiem energoresursiem⁽¹⁹⁾ (8 punkti); zaļās elektroenerģijas sertifikāti⁽²⁰⁾ (6 punkti); atjaunojamo energoresursu izcelsmes apliecību pirkšana attiecībā uz visu piegādāto elektroenerģiju vai komunālo pakalpojumu sniedzēja zaļais tarifs⁽²¹⁾ (4 punkti).

Novērtēšana un verifikācija. Ražošanas īpatnējo elektroenerģijas patēriņu aprēķina, attiecīgā procesa aprīkojuma elektroenerģijas patēriņu dalot ar ražošanas apjomu (kg vai m³). Paziņotie dati attiecas uz izstrādājumu(-iem), kas pretendē uz ES ekomarķējumu. Gadījumos, kad dažādu izstrādājumu, kas ietverti vienā pieteikumā, vērtības būtiski atšķiras, dati par katru izstrādājumu jāpaziņo atsevišķi. Gadījumos, kad ir pieejami ražošanas dati, kas izteikti m³, tie būtu jāpārreķina kg, izmantojot akmens masas produkta attiecīgo tilpuma blīvuma koeficientu (kg/m³).

⁽¹⁹⁾ Saskaņā ar 15. panta 8. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par enerģijas, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽²⁰⁾ Pamatojoties uz izcelsmes apliecinājumiem ar neatkarīgas trešās personas veiktu papildu prasību verifikāciju saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 19. pantu.

⁽²¹⁾ Atjaunojamie energoresursi norādīti saskaņā ar 19. panta 8. punktu Direktīvā (ES) 2018/2001 un I pielikuma 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz informāciju par esošo elektroenerģijas pirkuma līgumu, īpaši norādot pirtās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru. Ja nepieciešams, elektroenerģijas piegādātāja deklarācijā precizē i) piegādātās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, ii) esošā pirkuma līguma veidu (t. i., privāts elektroenerģijas pakalpojumu līgums, korporatīvs elektroenerģijas pirkuma līgums, neatkarīga zaļās enerģijas sertifikācija vai zaļais tarifs) un iii) to, vai pirktu elektroenerģiju iegūst no atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā.

Ja pieteikuma iesniedzējs pērk izcelsmes apliecinājuma sertifikātus, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu daļu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz atbilstīgos dokumentus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājuma sertifikāti ir pirkti saskaņā ar Eiropas Enerģijas sertifikātu sistēmas principiem un darbības noteikumiem.

3.2. Putekļu kontrole un gaisa kvalitāte

Visas darba vietas, kurās pastāv stirola iedarbības risks, kurās saskaņā ar uzraudzības datiem stirola koncentrācija var pārsniegt 20 ppm (vai 85 mg/m³), ir skaidri jāapzīmē un labi jāvēdina.

Sveķu preparāti jādozē un jāauc slēgtās sistēmās.

Pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka objektā ir veikti putekļu kontroles pasākumi. Dažādos objektos pasākumi var atšķirties, taču visos objektos tiem jāietver šādi aspekti:

- visās sausās skaldīšanas, smalcināšanas vai citās darbībās, kurās iespējams radīt ievērojamu putekļu daudzumu, tiek izmantoti putekļu nosēdināšanas ūdens smidzinātāji vai vakuuma nosūcēji, kas savienoti ar putekļu filtru maisiem/putekļu uztvērējiem;
- putekļi tiek regulāri tīrīti no iekštelpu grīdām – vai nu izsmidzinot uz virsmām ūdeni, kas tiek novadīts uz ūdens attīrīšanas sistēmu objektā, vai arī izmantojot vakuuma ierīci sausu putekļu savākšanai (nevajadzētu slaucīt sausus putekļus);
- līdz pārdošanai, nosūtīšanai atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai objektā vai nosūtīšanai uz poligonu ir nodrošināta slēgta glabāšanas vieta visām atūdeņotajām ražošanas atliekām, kas radušās mitrās skaldīšanas darbībās, un/vai visiem putekļiem, kas radušies sausās skaldīšanas darbībās;
- biežāk izmantotie ceļu posmi ir jānoklāj ar betonu vai asfaltu;
- darbiniekiem tiek nodrošināta atbilstoša apmācība par labu putekļu kontroles praksi un darbiniekiem un apmeklētājiem tiek nodrošināti atbilstoši individuālie aizsardzības līdzekļi;
- darbiniekiem tiek nodrošinātas regulāras veselības pārbaudes ar iespēju veikt biežāku uzraudzību, lai konstatētu elpošanas problēmas un iespējamu silikozes sākumu (pēdējais punkts attiecas tikai uz rūpnīcām, kurās notiek darbs ar kvarca bāzes izstrādājumiem).

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šim kritērijam, pamatotu ar atbilstošiem dokumentiem, un i) aprakstu par visām darba zonām, kuras ir pakļautas stirola iedarbībai, un sīku informāciju par esošo ventilācijas sistēmu, ii) ražotnē veikto putekļu kontroles pasākumu aprakstu un iii) attiecīgā gadījumā sīku informāciju par darbinieku veselības pārbaudes sistēmu.

3.3. Reciklētu/otrrreizēju materiālu saturs

Pieteikuma iesniedzējs novērtē un dokumentē neapstrādāta materiāla, no atkritumiem, kas radušies dažādos ražošanas procesos, pārstrādāta materiāla un no dažādu ražošanas procesu blakusproduktiem iegūta otrreizēja materiāla reģionālo pieejamību. Norāda dokumentēto materiālu avotu aptuvenos transportēšanas attālumus.

Turklāt ne vairāk kā 35 punktus piešķir proporcionāli reciklētu/otrrreizēju materiālu iekļaušanai akmens masas produktā, nepārsniedzot vides izcilības robežvērtību – 35 % masas/masas satura (no 0 punktiem par 0 % masas/masas satura, līdz 35 punktiem par pārstrādātā/sekundārā materiāla \geq 35 % masas/masas satura).

Jaunos izstrādājumos iestrādātu akmens masas produktu putekļus, šķembas un atliekas neuzskata par pārstrādātu saturu, ja tas atgriežas tajā pašā procesā, kurā tas radies.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajai prasībai, pamatotu ar dokumentiem, kuros norādīta neapstrādātu, reciklētu un otrreizēju materiālu identifikācija un reģionālā pieejamība.

Reciklētus vai otrreizējus materiālus uzskata par ieguldījumiem reciklēto/otrrreizēju materiālu saturā tikai tad, ja tie iegūti no avotiem, kas atrodas ≤ 2,5 reizes lielākā attālumā no akmens masas ražotnes nekā galvenie izmantotie neapstrādātie materiāli (piemēram, marmors un kvarcs).

Reciklēto/otrrreizēju materiālu ikmēneša bilanci uzrāda par 12 ražošanas mēnešiem pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas, un pieteikuma iesniedzējs apņemas uzturēt šādu bilanci ES ekomarķējuma licences derīguma termiņā. Bilancē norāda saņemto reciklēto/otrrreizējo materiālu daudzumu (pamatoti ar pavadzīmēm un rēķiniem) un izlietoto reciklēto/otrrreizējo materiālu daudzumu visos pārdotajos vai pārdošanai gatavajos akmens masas produktos ar norādēm par reciklēto/otrrreizējo materiālu saturu (pamatoti ar produktu daudzumiem un procentuālajām daļām).

Norādes par reciklēto un/vai otrreizēju materiālu saturu attiecas uz maisījuma sastāvu(-iem), ko izmanto izstrādājuma(-u) ar ES ekomarķējumu partijas līmenī. Reciklēto un/vai otrreizēju materiālu vispārējs sadalījums nav atļauts.

Gadījumos, kad dažādu izstrādājumu, kas ietverti vienā licences pieteikumā, vērtības būtiski atšķiras, datus par katru izstrādājumu paziņo atsevišķi.

3.4. Sveķu saistvielu saturs

Poliestera, epoksīda vai citu sveķu izmantošana ražošanā nedrīkst pārsniegt 10 % no galaprodukta kopējā svara.

Turklāt ne vairāk kā 20 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik sveķu saistvielu saturs ir samazināts, lai sasniegtu vides izcilības robežvērtību 5 % (no 0 punktiem par 10 % saistvielu satura, līdz 20 punktiem par 5 % saistvielu satura).

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajām prasībām, pamatoti ar aprēķinu par sveķu saistvielu kopējo daudzumu procentos no akmens masas produkta kopējā svara.

Norādes par sveķu saistvielu saturu attiecas uz maisījuma sastāvu(-iem), ko izmanto izstrādājuma(-u) ar ES ekomarķējumu partijas līmenī.

Gadījumos, kad dažādu izstrādājumu, kas ietverti vienā licences pieteikumā, vērtības būtiski atšķiras, datus par katru izstrādājumu paziņo atsevišķi.

3.5. Ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana

Pieteikuma iesniedzējs veic akmens masas produktu ražošanas procesā radušos ražošanas atkritumu uzskaiti. Uzskaitē sīki norāda radušos atkritumu veidu un daudzumu (piemēram, ražošanas procesa atkritumi un ražošanas atliekas).

Ražošanas atkritumu uzskaitē aptver 12 mēnešus līdz ES ekomarķējuma piešķiršanas dienai, un tajā pašā laikposmā kopējo produktu izlaidi aplēs gan masas (kg vai tonnas), gan virsmas laukuma (m²) izteiksmē.

Atkārtoti citos ražošanas procesos izmanto vismaz 70 % ražošanas atkritumu (atkritumi un atliekas), kas radušies akmens masas plāksņu un bloku ražošanā.

Turklāt, ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik lielāks ir pieteikuma iesniedzēja pierādītais ražošanas atkritumu atkārtotas izmantošanas īpatsvars, nepārsniedzot 100 % (no 0 punktiem par 70 % ražošanas atkritumu atkārtotu izmantošanu līdz 10 punktiem par 100 % ražošanas atkritumu atkārtotu izmantošanu).

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs veic atkritumu uzskaiti akmens masas produktu ražošanas rūpnīcā par vismaz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas un apņemas šo uzskaiti uzturēt ES ekomarķējuma licences derīguma termiņā.

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajām prasībām, pamatoti ar visas ražošanas procesa atkritumu un atlieku masas aprēķinu (kg vai t). Iesniedz arī sīku informāciju par šo ražošanas atkritumu galamērķi ar paskaidrojumiem par to, vai tā ir atkārtota izmantošana ārējām vajadzībām citā procesā vai nosūtīšana uz poligonu. Par jebkādu atkārtotu izmantošanu ārējām vajadzībām vai atkritumu apglabāšanu poligonā uzrāda pavadzīmes.

Ja nav iespējams sniegt konkrētus datus par ražošanas līniju vai izstrādājumu, pieteikuma iesniedzējs atsaucas uz datiem par visu rūpnīcu.

4. KRITĒRIJI ATTIECĪBĀ UZ KERAMIKAS UN DEDZINĀTA MĀLA IZSTRĀDĀJUMIEM

Vērtēšanas sistēma

Vērtēšanas sistēma un minimālais punktu skaits, kas vajadzīgs, lai saņemtu ES ekomarķējumu keramikas un dedzināta māla izstrādājumiem, ir norādīti nākamajā tabulā.

Ģadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs kā izejvielu izmanto izsmidzinot izžāvētu pulveri un nav šīs izejvielas ražotājs, pieteikuma iesniedzējs norāda keramikas vai dedzināta māla izstrādājuma(-u) izgatavošanā izmantoto izsmidzinot izžāvēto pulveri, pievienojot piegādes rēķinus, kas datēti ne senāk kā vienu gadu pirms pieteikuma iesniegšanas dienas. Tādā Ģadījumā pieteikuma iesniedzējs iesniedz visas attiecīgās izsmidzinot izžāvētā pulvera ražotāja deklarācijas, kas pierāda atbilstību visām attiecīgajām prasībām ES ekomarķējuma saņemšanai un visām citām attiecīgajām neobligātajām prasībām, kuru izpildes Ģadījumā var tikt piešķirti punkti.

Attiecībā uz 4.1. un 4.2. kritēriju ir noteikti divi robežvērtību kopumi keramikas flīzēm atkarībā no tā, vai ES ekomarķējuma licence attiecas uz ierobežotu produktu skaitu (šajā Ģadījumā šo produktu ražošanas ciklā izmērītie dati jāsniedz par reprezentatīviem periodiem stabilos darbības apstākļos) vai arī licence attiecas uz dažādiem attiecīgās produktu grupas ⁽²²⁾ produktu formātiem (šajā Ģadījumā jāsniedz gada vidējie dati). Gada vidējās ražošanas robežvērtības ir augstākas, lai ņemtu vērā enerģiju, kas vajadzīga, lai uzturētu krāsns temperatūru, kad ražošanas līnija nedarbojas (piemēram, mainot flīžu formātu) vai kad tā nedarbojas ar pilnu jaudu (piemēram, nakts maiņās vai nedēļas nogalēs).

Kritēriji, par kuriem var tikt piešķirti punkti	Keramikas un dedzināta māla izstrādājumi
1.7. Vides vadības sistēma (neobligāti)	0, 3 vai 5 punkti
4.1. Kurināmā patēriņš žāvēšanai un apdedzināšanai	Ne vairāk kā 20 punktu
4.2. CO ₂ emisijas	Ne vairāk kā 25 punkti
4.4. Putekļu, HF, NOx un SOx emisijas gaisā	Ne vairāk kā 40 punktu
4.6. Ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana	Ne vairāk kā 10 punktu
Kopējais maksimālais iespējamais punktu skaits	100
Minimālais punktu skaits ES ekomarķējuma saņemšanai	50

4.1. Kurināmā patēriņš žāvēšanā un apdedzināšanā

Akmeņogles, naftas koksu, vieglo un smago degvielleļļu neizmanto kā kurināmo žāvētajos vai krāsns.

Kurināmā īpatnējais enerģijas patēriņš žāvēšanas un apdedzināšanas procesos nepārsniedz tālāk noteiktos obligātos ierobežojumus.

	Smidzināšanas žāvētājs		Izstrādājumu žāvētājs un krāsns	
	Obligātais ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība	Obligātais ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība
Keramikas flīze: atsevišķs produkts **	1,8 MJ/kg pulvera *	1,3 MJ/kg pulvera **	4,1 MJ/kg	3,2 MJ/kg
Keramikas flīze: produktu grupa ***			5,5 MJ/kg	4,3 MJ/kg
Dedzināta māla bruģakmeņi	Neattiecas	Neattiecas	3,5 MJ/kg	2,1 MJ/kg

* Ierobežojums attiecas vienīgi uz kurināmo, ko patērē smidzināšanas žāvētājā; 1 kg žāvēta pulvera satur visu atlikušo mitrumu, kas parasti ir 5–7 %.

** Stabils darbības apstākļos izmērīti dati, kas ir reprezentatīvi produktam ražošanas ciklā.

*** Viena gada laikposmā izmērīti dati, t. sk. kurināmā standarta patēriņš starp ražošanas cikliem.

(22) Izšķir trīs keramikas flīžu produktu grupas atbilstoši EN 14411 I, II un III klasei.

Turklāt ne vairāk kā 20 punktus piešķir proporcionāli tam, cik daudz kurināmā īpatnējais patēriņš žāvēšanas un apdedzināšanas procesos ir samazināts līdz attiecīgajai vides izcilības robežvērtībai, kas norādīta iepriekšējā tabulā (piemēram, dedzināta māla bruģakmeņu gadījumā no 0 punktiem par 3,5 MJ/kg līdz 20 punktiem par $\leq 2,1$ MJ/kg).

Keramikas flīžu izstrādājumiem, kuriem ir izmantots izsmidzinot izžāvēts pulveris (vai nu ražots objektā, vai ārpus tā), aprēķina divus rādītājus saskaņā ar iepriekšējo punktu: vienu izsmidzinot izžāvētajam pulverim (SDP) un otru keramikas flīžu krāsnij un izstrādājumu žāvētajam (KWD). Pēc tam abus vērtējumus pārveido vienā novērtējumā, kā noteikts tālāk:

$$\text{Degviela/kurināmais}_{\text{punktu skaits}} = 0,35(\text{SDP}) + 0,65(\text{KWD})$$

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs deklarē attiecīgā(-o) izstrādājuma (-u) kurināmā īpatnējā patēriņa vērtību(-as) kopā ar aprēķiniem vērtības(-u) pārveidošanai konkrētā punktu skaitā. Kurināmā īpatnējo patēriņu aprēķina, dalot attiecīgā procesa aprīkojuma kurināmā patēriņu (MJ) ar ražošanas apjomu (kg) attiecīgajā ražošanas periodā.

Gadījumos, kad ražošanas dati ir pieejami tikai m^2 , bet tie jāpaziņo kilogramos, vērtība jāpārreķina, izmantojot fiksētu produktu vai produktu grupas tilpuma blīvuma koeficientu (kg/m^3).

Dati par visu produktu grupu ir reprezentatīvi jebkurai(-ām) ražošanas līnijai(-ām) 12 mēnešu periodā pirms ES ekomarķējuma piešķiršanas. Dati par konkrētiem atsevišķajiem produktiem ir reprezentatīvi stabiliem apstākļiem attiecīgajā (-os) ražošanas ciklā(-os).

Krāsnī un žāvētāju sistēmās izmantotā kurināmā tilpuma vai masas rādītājus ņem no nolasījumiem objektā un pārveido MJ, reizinot noteiktā ražošanas periodā patērētā kurināmā tilpumu/masu (piemēram, kg, t, l vai Nm^3) ar tā paša kurināmā konkrētu vai vispārēju siltumspēju (piemēram, MJ/kg, MJ/t, MJ/l vai MJ/ Nm^3).

Gadījumos, kad kurināmais, ko izmanto siltuma iegūšanai žāvēšanas vajadzībām, tiek padots koģenerācijas sistēmai, no kopējā žāvētāja kurināmā patēriņa nolasījuma jāatskaita elektroenerģija, ko noteiktā ražošanas periodā ģenerē sistēma (izmērīta kWh un pārreķināta MJ).

4.2. CO₂ emisijas

Īpatnējās CO₂ emisijas, kas saistītas ar kurināmā sadegšanu un ražošanas procesa emisijām, kas radušās ogļskābajai gāzei atdaloties no izejvielām žāvēšanas un apdedzināšanas procesos, nepārsniedz attiecīgos obligātos ierobežojumus, kas noteikti tālāk.

	Izsmidzinot izžāvēts pulveris		Izstrādājumu žāvētājs un krāsns *	
	Obligātais ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība	Obligātais ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība
Keramikas flīze: atsevišķs produkts ***	84 kg CO ₂ /t pulvera *	54 kg CO ₂ /t pulvera *	280 kg CO ₂ /t	230 kg CO ₂ /t
Keramikas flīze: produktu grupa ****			360 kg CO ₂ /t	290 kg CO ₂ /t
Dedzināta māla bruģakmeņi	Neattiecas	Neattiecas	192 kg CO ₂ /t	129 kg CO ₂ /t

* Ierobežojums attiecas vienīgi uz kurināmo, ko patērē smidzināšanas žāvētājā; 1 kg žāvēta pulvera satur visu atlikušo mitrumu, kas parasti ir 5–7 %.

** Ierobežojums attiecas vienīgi uz kurināmo, ko patērē izstrādājumu žāvētājā un krāsnī, un aplēstajām ražošanas procesa emisijām krāsnī.

*** Pamatojoties uz kurināmā patēriņa datiem, kas izmērīti stabilos darbības apstākļos un ir reprezentatīvi produktam ražošanas ciklā, un pieņemtajām ražošanas procesa emisijām krāsnī no izejvielas karbonātu satura.

**** Pamatojoties uz kurināmā patēriņa datiem, kas izmērīti viena gada laikposmā, t. sk. kurināmā standarta patēriņu starp ražošanas cikliem, un pieņemtajām ražošanas procesa emisijām krāsnī no izejvielas karbonātu satura.

Turklāt ne vairāk kā 25 punktus piešķir proporcionāli tam, cik lielā mērā īpatnējās CO₂ emisijas ir samazinātas līdz attiecīgajai vides izcilības robežvērtībai, kas norādīta iepriekšējā tabulā (piemēram, dedzināta māla bruģakmeņu gadījumā no 0 punktiem par 192 kg CO₂/t līdz 25 punktiem par 129 kg CO₂/t).

Keramikas flīžu izstrādājumiem, kuriem ir izmantots izsmidzinot izžāvēts pulveris (vai nu ražots objektā, vai ārpus tā), jāaprēķina divi rādītāji saskaņā ar iepriekšējo punktu: vienu izsmidzinot izžāvētajam pulverim (SDP) un otru keramikas flīžu krāsniņ un izstrādājumu žāvētajam (KWD). Pēc tam abi vērtējumi jāpārveido vienā novērtējumā, kā noteikts tālāk.

$$CO_{2\text{punktu skaits}} = 0,35(SDP) + 0,65(KWD)$$

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajai prasībai, pamatotu ar paziņojumu par īpatnējām CO₂ emisijām, kas aprēķinātas saskaņā ar tālāk izklāstīto attiecīgo metodiku.

Izstrādājumiem no iekārtām, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK ⁽²³⁾, īpatnējo emisiju uz tonnu izstrādājuma aprēķinu balsta uz emisiju apmēru un aktivitātes līmeņiem saskaņā ar uzraudzības metodikas plānu, kas izstrādāts saskaņā ar 6. pantu Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/331 ⁽²⁴⁾ par bezmaksas emisijas kvotu iedales noteikumiem.

Izstrādājumiem no iekārtām, uz kurām neattiecas Direktīva 2003/87/EK, rezultātus paziņo saskaņā ar attiecīgo aprēķina metodiku, kas noteikta Komisijas Regulā (ES) Nr. 601/2012 ⁽²⁵⁾.

Keramikas izstrādājumiem, kuros kā izejvielu izmanto atsevišķā iekārtā ražotu izsmidzinot izžāvētu pulveri, pieteikuma iesniedzējs iesniedz izsmidzinot izžāvētā pulvera ražotāja deklarāciju, kurā norāda gada vidējo īpatnējo CO₂ emisiju vērtību pēdējā pārskata gadā saskaņā ar vienu no divām iepriekš izklāstītajām aprēķina metodikām.

Visos gadījumos īpatnējo CO₂ emisiju vērtību aplēs tāda(-u) izstrādājuma(-u) ar ES ekomarkējumu līmenī, uz kuru attiecas ES ekomarkējuma licence. Par pamatu CO₂ emisiju aprēķināšanai izmanto attiecīgā kurināmā patēriņa vērtības, kas aprēķinātas 4.1. kritērijam, izmantotā(-o) kurināmā(-o) oglekļa intensitāti un vidējo karbonātu saturu izejvielā.

4.3. Ražošanas procesa ūdens patēriņš

Iekārta, kas ražo keramikas vai dedzināta māla izstrādājumus:

- ir ar ražošanas notekūdeņiem paredzētu slēgtu cikla notekūdeņu reciklēšanas sistēmu, kas atvieglo šķidruma noplūdes pilnīgu novēršanu, vai
- spēj uzskatāmi parādīt, ka īpatnējais saldūdens patēriņš ir mazāks par vai vienāds ar patēriņa ierobežojumiem, kas noteikti nākamajā tabulā.

Izstrādājuma veids	Vai objektā tiek veikta žāvēšana ar smidzināšanu?*	Patēriņa ierobežojums
Keramikas flīzes un dedzināta māla izstrādājumi	Jā	1,0 l/kg
	Nē	0,5 l/kg

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību obligātajai prasībai, norādot, ar kādiem līdzekļiem atbilstība ir nodrošināta.

Gadījumos, kad ražošanas notekūdeņu pārstrādei ir izveidota šķidruma noplūdes pilnīgas novēršanas sistēma, ieteikuma iesniedzējs iesniedz īsu sistēmas un tās galveno darbības parametru aprakstu.

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

⁽²⁴⁾ Komisijas Deleģētajā regula (ES) 2019/331 (2018. gada 19. decembris), ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 10.a pantu (OV L 59, 27.2.2019., 8. lpp.).

⁽²⁵⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 601/2012 (2012. gada 21. jūnijs) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 181, 12.7.2012., 30. lpp.).

Gadījumos, kad šāda sistēma nav ieviesta, iesniedz datus par kopējo ražošanas procesa ūdens patēriņu (l vai m^3) un datus par kopējo keramikas vai dedzināta māla ražošanu (kg vai m^2) par pēdējo kalendāro gadu vai 12 mēnešiem pēc kārtas pirms ES ekomarķējuma piešķiršanas.

Ja nav iespējams sniegt konkrētus datus par ražošanas līniju vai izstrādājumu, pieteikuma iesniedzējs atsaucas uz datiem par visu rūpnīcu.

Ūdens patēriņš tualetēs, ēdnīcās un citās darbībās, kas nav tieši saistītas ar ražošanas procesu, būtu jāmēra atsevišķi un aprēķinā nebūtu jāiekļauj.

4.4. Putekļu, HF, NO_x un SO_x emisijas gaisā

Pasākumi "aukstās" putekļainās darbībās radušos putekļu emisiju samazināšanai keramikas flīžu ražotnē aptver vismaz izejvielu pieņemšanu, sajaukšanu un malšanu, kā arī flīžu formēšanu un glazēšanu/dekorēšanu.

Īpatnējās putekļu, HF, NO_x un SO_x emisijas gaisā, kas saistītas ar keramikas vai dedzināta māla izstrādājumu ražošanu, nepārsniedz attiecīgos nākamajā tabulā noteiktos obligātos ierobežojumus.

Emisiju parametrs	Obligātais ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība	Testēšanas metode	Iespējamie punkti
Putekļi (smidzināšanas žāvētājā) *	90 mg/kg	Neattiecas	EN 13284	Neattiecas
Putekļi (krāsni)	50 mg/kg	10 mg/kg	EN 13284	Ne vairāk kā 10
HF (krāsni)	20 mg/kg	6 mg/kg	ISO 15713	Ne vairāk kā 10
NO _x (kā NO ₂) (krāsni)	250 mg/kg	170 mg/kg	EN 14792	Ne vairāk kā 10
SO _x (kā SO ₂) (krāsni)	1300 mg/kg	750 mg/kg	EN 14791	Ne vairāk kā 10

* Attiecas tikai uz izstrādājumiem, kuros kā izejvielu izmanto izsmidzinot izžāvētu pulveri.

Turklāt ne vairāk kā 40 punktus piešķir proporcionāli tam, cik lielā mērā faktiskās īpatnējās putekļu, HF, NO_x un SO_x emisijas ir samazinātas līdz attiecīgajām vides izcilības robežvērtībām, kas norādītas iepriekšējā tabulā (piemēram, HF emisiju gadījumā no 0 punktiem par 20 mg/kg līdz 10 punktiem par ≤ 6 mg/kg).

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajām prasībām, pamatotu ar i) to pasākumu aprakstu, kas ieviesti nolūkā samazināt "aukstās" putekļainās darbībās radušos putekļu emisijas, un ii) objekta datiem, kas izteikti mg/Nm^3 un kā gada vidējā vērtība, ko aprēķina no dienas vidējām vērtībām. Datus iegūst, veicot pastāvīgu vai periodisku uzraudzību saskaņā ar attiecīgajiem EN vai ISO standartiem. Periodiskas uzraudzības gadījumos smidzināšanas žāvētāja vai krāsns stabilas darbības laikā, kad ražo izstrādājumus ar ES ekomarķējumu, ņem vismaz trīs paraugus.

Gadījumos, kad ražošanas dati ir pieejami tikai m^2 , bet tie jāpaziņo kilogramos, vērtība jāpārreķina, izmantojot fiksētu produktu vai produktu grupas tilpuma blīvuma koeficientu (kg/m^2).

Datiem par visu produktu grupu jābūt reprezentatīviem jebkurai(-ām) ražošanas līnijai(-ām) 12 mēnešu periodā pirms ES ekomarķējuma piešķiršanas. Datiem par konkrētiem atsevišķajiem produktiem jābūt reprezentatīviem stabiliem apstākļiem attiecīgajā(-os) ražošanas ciklā(-os).

Lai pārvērstu izplūdes gāzu uzraudzības rezultātus no mg/Nm^3 (O_2 saturs 18 %) uz mg/kg keramikas/dedzināta māla izstrādājumu, vērtības ir jāveicina ar specifisko gāzes plūsmas tilpumu (Nm^3/kg izstrādājuma). Viens Nm^3 atbilst vienam m^3 sausas gāzes standarta apstākļos ar 273 K un 101,3 kPa.

Ja nav iespējams sniegt konkrētus datus par ražošanas līniju vai izstrādājumu, pieteikuma iesniedzējs atsaucas uz datiem par visu rūpnīcu un emisijas izstrādājumiem ar ES ekomarķējumu nosaka atbilstoši masai.

4.5. Notekūdeņu apsaimniekošana

Ražošanas notekūdeņi, kas radušies keramikas vai dedzināta māla izstrādājumu ražošanā, jāattīra vienā no šādiem veidiem.

- 1. iespēja: apstrādā objektā, lai atdalītu suspendētās cietās daļiņas, un attīrītos notekūdeņus novada atpakaļ ražošanas procesā kā šķidrums noplūdes pilnīgas novēršanas sistēmas daļu, vai
- 2. iespēja: pirms notekūdeņu novadīšanas uz trešo personu veiktiem attīrīšanas darbiem tos apstrādā objektā, lai atdalītu suspendētās cietās daļiņas (vai vispār neapstrādā), vai
- 3. iespēja: pirms notekūdeņu novadīšanas vietējās ūdenstecēs tos apstrādā objektā, lai atdalītu suspendētās cietās daļiņas.

Gadījumos, kad izmanto 2. vai 3. iespēju, pieteikuma iesniedzējam vai attiecīgi trešās personas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu operatoram jāpierāda atbilstība tālāk minētajiem ierobežojumiem attiecībā uz galīgi attīrītajiem notekūdeņiem, kas tiek novadīti vietējās ūdenstecēs.

Parametrs	Ierobežojums	Testēšanas metodes
Suspendētas cietās daļiņas	40 mg/l	ISO 5667-17
Kadmija	0,015 mg/l	ISO 8288
Svina	0,15 mg/l	ISO 8288

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz atbilstības deklarāciju, norādot, kura iespēja attiecas uz ražotni.

Gadījumos, kad ražošanas notekūdeņu pārstrādei ir izveidota šķidrums noplūdes pilnīgas novēršanas sistēma, ieteikuma iesniedzējs iesniedz šīs sistēmas un tās galveno darbības parametru aprakstu.

Gadījumos, kad apstrādāti vai neapstrādāti notekūdeņi tiek nosūtīti uz trešās personas ekspluatētu attīrīšanas iekārtu, iekārtas operators paziņo suspendēto cieto daļiņu, kadmija un svina vidējās koncentrācijas galīgi apstrādātajos notekūdeņos un iesniedz testa ziņojumus, pamatojoties uz novadīto notekūdeņu iknedēļas analīzi saskaņā ar iepriekš noteiktajām standarta testēšanas metodēm vai līdzvērtīgām iekšējām laboratorijas metodēm. Ir pieļaujama retāka testēšana gadījumos, kad to atļauj darbības atļauja.

Gadījumos, kad ražošanas notekūdeņi tiek apstrādāti objektā un novadīti vietējā ūdenstecē, pieteikuma iesniedzējs paziņo suspendēto cieto daļiņu, kadmija un svina vidējās koncentrācijas galīgi apstrādātajos notekūdeņos un iesniedz testa ziņojumus, pamatojoties uz novadīto notekūdeņu iknedēļas analīzi saskaņā ar iepriekš noteiktajām standarta testēšanas metodēm vai līdzvērtīgām iekšējām laboratorijas metodēm. Ir pieļaujama retāka testēšana gadījumos, kad to atļauj darbības atļauja.

4.6. Ražošanas atkritumu atkārtota izmantošana

Pieteikuma iesniedzējs veic keramikas vai dedzināta māla ražošanas procesā radušos ražošanas atkritumu uzskaiti. Uzskaitē sīki norāda radušos ražošanas atkritumu ⁽²⁶⁾ veidu un daudzumu.

Ražošanas atkritumu uzskaitē jāaptver vismaz 12 mēneši līdz ES ekomarķējuma piešķiršanas dienai, un par to pašu laikposmu kopējo produktu izlaidi aplēš gan masas (kg vai tonnas), gan virsmas laukuma (m²) izteiksmē.

Vismaz 90 % ražošanas atkritumu masas, kas rodas keramikas vai dedzināta māla izstrādājumu ražošanā, atkārtoti iekļauj ražošanas procesā objektā, atkārtoti iekļauj keramikas vai dedzināta māla izstrādājumu ražošanas procesos ārpus objekta vai izmanto citos ražošanas procesos.

Turklāt ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik ir palielinājies ražošanas atkritumu atkārtotas izmantošanas īpatsvars virzībā uz vides izcilības robežvērtību, proti, 100 % atkārtotu izmantošanu (no 0 punktiem par 90 % ražošanas atkritumu atkārtotu izmantošanu līdz 10 punktiem par 100 % ražošanas atkritumu atkārtotu izmantošanu).

⁽²⁶⁾ Par ražošanas atkritumiem uzskata malšanas, māla masas un glazūras sagatavošanas procesā radušās atliekas/sausās cietās daļiņas, veidošanas, žāvēšanas, apdedzināšanas, rektifikācijas un virsmas apdares darbības atdalījušos/atlūzušos materiālus un izplūdes gāzu samazināšanas sistēmu atliekas, piemēram, atdalītos putekļus/pelnus, gāzes slāpās attīrīšanas atlikumus un atbīras no kaskādes adsorbētāja slāņa materiāliem.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajām prasībām, pamatotu ar atkritumu uzskaiti keramikas vai dedzināta māla izstrādājumu ražošanas rūpnīcā par vismaz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas un ar visas ražošanas procesa atkritumu un atlieku masas aprēķinu (kg vai t). Pieteikuma iesniedzējs apņemas regulāri atjaunināt šo sarakstu ES ekomarķējuma licences derīguma termiņā.

Iesniedz arī sīku informāciju par šo ražošanas atkritumu galamērķi ar paskaidrojumiem par to, vai tā ir atkārtota izmantošana iekšējām vajadzībām, atkārtota izmantošana ārējām vajadzībām citā procesā vai nosūtīšana uz poligonu. Par jebkādu atkārtotu izmantošanu ārējām vajadzībām vai atkritumu apglabāšanu poligonā uzrāda pavadzīmes.

Ja nav iespējams sniegt konkrētus datus par ražošanas līniju vai izstrādājumu, pieteikuma iesniedzējs atsaucas uz datiem par visu rūpnīcu.

4.7. Glazūras un tintes

Gadījumos, kad keramikas flīzes vai dedzināta māla izstrādājumi tiek glazēti vai dekorēti, glazūras vai tintes masā ir mazāk nekā 0,10 masas % Pb un mazāk nekā 0,10 masas % Cd.

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajai prasībai, pamatotu ar glazūras vai tintes piegādātāja deklarāciju vai drošības datu lapu.

5. **KRITĒRIJI ATTIECĪBĀ UZ SALIEKAMĀ BETONA PRODUKTIEM VAI PRESĒTAS ZEMES BLOKIEM UZ HIDRAULISKU SAISTVIELU VAI ALTERNATĪVĀ CEMENTA BĀZES**

Vērtēšanas sistēma

ES ekomarķējumu var piešķirt gan tirgū laistai starpposma hidrauliskai saistvielai vai alternatīvā cementa izstrādājumam, gan gataviem cietā seguma izstrādājumiem, kas izgatavoti, sajaucot šādas saistvielas vai cementus ar pildvielām un ūdeni, kam seko turpmāka apstrāde un sacietēšana.

Gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs nav starpposma hidrauliskās saistvielas vai alternatīvā cementa izstrādājuma ražotājs un saistvielai vai cementa izstrādājumam nav piešķirts ES ekomarķējums, pieteikuma iesniedzējs informē par saistvielu(-ām) vai cementu(-iem), ko izmanto, ražojot cietā seguma izstrādājumu(-us) ar ES ekomarķējumu, pievienojot piegādes rēķinus, kas datēti ne senāk kā vienu gadu pirms pieteikuma iesniegšanas dienas.

Tādā gadījumā pieteikuma iesniedzējs iesniedz hidrauliskās saistvielas vai alternatīvā cementa ražotāja visas attiecīgās deklarācijas, kas pierāda atbilstību visām attiecīgajām prasībām ES ekomarķējuma saņemšanai un visām pārējām attiecīgajām neobligātajām prasībām, kuru izpildes gadījumā var tikt piešķirti punkti.

Vērtēšanas sistēma katram gadījumam un minimālais nepieciešamais punktu skaits ir norādīti nākamajā tabulā.

	Hidrauliskā saistviela	Alternatīvais cements	Cietā seguma izstrādājumi uz cementa bāzes	Cietā seguma izstrādājumi uz kaļķu bāzes
1.7. Vides vadības sistēma hidraulisko saistvielu ražošanas rūpnīcai (neobligāti)	0, 3 vai 5 punkti	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas
1.7. Vides vadības sistēma hidraulisko saistvielu ražošanas rūpnīcai (neobligāti)	Neattiecas	Neattiecas	0, 3 vai 5 punkti	0, 3 vai 5 punkti
5.1. Klinkera koeficients	Ne vairāk kā 15 punktu	Ne vairāk kā 15 punktu	Ne vairāk kā 15 punktu	Neattiecas
5.2. CO ₂ emisijas	Ne vairāk kā 20 punktu	Ne vairāk kā 20 punktu	Ne vairāk kā 20 punktu	Ne vairāk kā 20 punktu
5.3. Putekļu, NO _x un SO _x emisijas gaisā	Ne vairāk kā 15 punktu	Neattiecas vai ne vairāk kā 15 punktu	Ne vairāk kā 15 punktu	Ne vairāk kā 15 punktu
5.4. Reģenerācija un atbildīga izejvielu ieguve	Neattiecas	Neattiecas	Ne vairāk kā 25 punkti	Ne vairāk kā 25 punkti
5.5. Enerģijas patēriņš	Neattiecas	Neattiecas	Ne vairāk kā 20 punktu	Ne vairāk kā 20 punktu
5.6. Videi draudzīgi novatoriski produktu dizainparaugi (neobligāti)	Neattiecas	Neattiecas	Ne vairāk kā 10 punktu	Ne vairāk kā 15 punktu
Kopējais maksimālais iespējamais punktu skaits	55	35 vai 50	110	100
Minimālais punktu skaits ES ekomarķējuma saņemšanai	27,5	17,5 vai 25	55	50

5.1. Klinkera koeficients

Šis kritērijs neattiecas uz hidrauliskajām saistvielām uz kaļķu bāzes.

Hidrauliskām cementa saistvielām

Pieteikuma iesniedzējam vai hidrauliskās cementa saistvielas piegādātājam jāpaziņo klinkera koeficients vai vismaz atbilstošais EN 197-1 apzīmējums (ko var izmantot par klinkera koeficienta aizstājēju saskaņā ar nākamo tabulu).

EN 197-1 apzīmējums	Pieņemtais klinkera koeficients	EN 197-1 apzīmējums	Pieņemtais klinkera koeficients
CEM I	0,96	CEM II/A-L	0,83
CEM II/A-S	0,83	CEM II/B-L	0,68
CEM II/B-S	0,68	CEM II/A-LL	0,83
CEM II/A-D	0,88	CEM II/B-LL	0,68
CEM II/A-P	0,83	CEM II/A-M	0,80
CEM II/B-P	0,68	CEM II/B-M	0,68
CEM II/A-Q	0,83	CEM III/A	0,47
CEM II/B-Q	0,68	CEM III/B	0,25
CEM II/A-V	0,83	CEM III/C	0,09
CEM II/B-V	0,68	CEM IV/A	0,73
CEM II/A-W	0,83	CEM IV/B	0,52
CEM II/B-W	0,68	CEM V/A	0,72
CEM II/A-T	0,83	CEM V/B	0,57
CEM II/B-T	0,68		

Pieteikuma iesniedzējiem var piešķirt ne vairāk kā 15 punktus proporcionāli tam, cik lielā mērā hidrauliskās cementa saistvielas klinkera koeficients ir samazināts līdz vides izcilības robežvērtībai 0,60 (no 0 punktiem par klinkera koeficientu $\geq 0,90$ līdz 15 punktiem par klinkera koeficientu $\leq 0,60$).

Alternatīvajam cementam

Pieteikuma iesniedzējiem var piešķirt ne vairāk kā 15 punktus proporcionāli tam, cik lielā mērā cementa klinkera koeficients ir samazināts līdz vides izcilības robežvērtībai 0,00 (no 0 punktiem par klinkera koeficientu 0,30 līdz 15 punktiem par klinkera koeficientu 0,00).

Novērtēšana un verifikācija. Attiecībā uz piegādāto(-ajām) hidraulisko saistvielu(-ām) pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par hidrauliskās saistvielas specifisko klinkera koeficientu vai atbilstošo saistvielas apzīmējumu, kā norādīts EN 197-1 1. tabulā.

Gadījumos, kad cietā seguma izstrādājumā (piemēram, divslāņu betona mozaīkas plāksņu izstrādājumi) ir izmantota vairāk nekā viena hidrauliskā saistviela vai alternatīvais cements, pieteikuma iesniedzējs aprēķina punktus, kas attiecas uz katru hidraulisko saistvielu vai alternatīvo cementu, it kā tā būtu vienīgā izmantotā hidrauliskā saistviela vai alternatīvais cements, un pēc tam aprēķina vidējo svērto punktu kopsummu, pamatojoties uz katru attiecīgo izstrādājumam pievienoto hidraulisko saistvielu vai alternatīvo cementu.

5.2. CO₂ emisijas

CO₂ emisijas, kas saistītas ar portlandcimenta klinkera, kaļķu vai alternatīvā cementa ražošanu, nepārsniedz attiecīgos nākamajā tabulā noteiktos obligātos ierobežojumus, ja tās aprēķina, izmantojot atbilstošo aprēķina metodi, kas arī noteikta nākamajā tabulā.

Izstrādājuma veids	Obligātais ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība	CO ₂ aprēķina metode
Pelēkais portlandcements klinkers	816 kg CO ₂ /t klinkera	751 kg CO ₂ /t klinkera	Attiecīgā gadījumā saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2019/331 vai Regulu (ES) Nr. 601/2012
Kaļķi	1028 kg CO ₂ /t hidraulisko kaļķu	775 kg CO ₂ /t hidraulisko kaļķu	
Baltais portlandcements klinkers	1063 kg CO ₂ /t klinkera	835 kg CO ₂ /t klinkera	
Alternatīvais cements	571 kg CO ₂ /t cementa	526 kg CO ₂ /t cementa	ISO 14067 oglekļa pēda A1–A3 dzīves cikla posmā

Turklāt ne vairāk kā 20 punktus piešķir proporcionāli tam, cik lielā mērā CO₂ emisijas ir samazinātas līdz attiecīgajai vides izcilības robežvērtībai, kas norādīta iepriekšējā tabulā (piemēram, pelēkā portlandcements klinkera gadījumā no 0 punktiem par 816 kg CO₂/t klinkera līdz 20 punktiem par 751 kg CO₂/t klinkera).

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajai prasībai, pamatotu ar paziņojumu par īpatnējām CO₂ emisijām, kas aprēķinātas saskaņā ar attiecīgo iepriekšējā tabulā izklāstīto metodiku.

Izstrādājumiem no iekārtām, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87/EK, īpatnējo emisiju uz tonnu izstrādājuma aprēķinu balsta uz emisiju apmēru un aktivitātes līmeņiem saskaņā ar uzraudzības metodikas plānu, kas izstrādāts saskaņā ar 6. pantu Deleģētajā regulā (ES) 2019/331 par bezmaksas emisijas kvotu iedaļes noteikumiem.

Izstrādājumiem no iekārtām, uz kurām neattiecas Direktīva 2003/87/EK, rezultātus paziņo saskaņā ar attiecīgo aprēķina metodiku, kas noteikta Regulā (ES) Nr. 601/2012.

Visos gadījumos īpatnējo CO₂ emisiju vērtību aplēs tāda(-u) izstrādājuma(-u) ar ES ekomarķējumu līmenī, uz kuru attiecas ES ekomarķējuma licence. Gadījumos, kad iekārtas ražo vairāk nekā vienu izstrādājuma veidu, dati, ciktāl tas ir praktiski iespējams, ir jābalsta uz faktiskajām ražošanas līnijām un procesiem, ko izmanto licencējamā izstrādājuma ražošanai. Ja emisijas rodas procesos, kas kopīgi vairākiem izstrādājumiem vienā iekārtā, tās jāsadala pēc masas.

Gadījumos, kad tiek izmantots alternatīvais cements, pieteikuma iesniedzējs iesniedz oglekļa pēdas analīzes kopiju, kurai jābūt saskaņā ar ISO 14067 un akreditētas trešās personas verificētai. Pēdas analīzei jāaptver visu galveno izmantoto izejvielu un visu ķīmisko aktivatoru ražošana dzīves cikla A1–A3 posmā. Ja materiālu piegādātāji nav iesnieguši konkrētus datus, jāizmanto vispārējie emisijas koeficienti no dzīves cikla uzskaites datubāzes.

Gadījumos, kad cietā seguma izstrādājumā (piemēram, divslāņu betona mozaīkas plāksnes) ir izmantota vairāk nekā viena hidrauliskā saistviela vai alternatīvais cements, pieteikuma iesniedzējs aprēķina punktus, kas attiecas uz katru hidraulisko saistvielu vai alternatīvo cementu, it kā tā būtu vienīgā izmantotā hidrauliskā saistviela vai alternatīvais cements, un pēc tam aprēķina vidējo svērtu punktu kopsummā, pamatojoties uz katru attiecīgo izstrādājumam pievienoto hidraulisko saistvielu vai alternatīvo cementu.

5.3. Putekļu, NO_x un SO_x emisijas gaisā

Šis kritērijs attiecas uz hidrauliskajām saistvielām, bet ne uz alternatīvo cementu, ja to klinkera saturs ir ≤ 30 masas %.

Īpatnējās putekļu, NO_x un SO_x emisijas, kas nokļūst gaisā no cementa vai kaļķu krāsns, nepārsniedz attiecīgos nākamajā tabulā noteiktos obligātos ierobežojumus.

Parametrs	Obligātais īpatnējo emisiju ierobežojums	Vides izcilības robežvērtība	Testēšanas metode	Iespējamie punkti
Putekļi	≤ 34,5 g/t klinkera vai hidraulisko kaļķu	≤ 11,5 g/t klinkera vai hidraulisko kaļķu	EN 13284	Ne vairāk kā 5
NO _x (kā NO ₂)	≤ 1472 g/t klinkera vai hidraulisko kaļķu	≤ 920 g/t klinkera vai hidraulisko kaļķu	EN 14791	Ne vairāk kā 5
SO _x (kā SO ₂)	≤ 460 g/t klinkera vai hidraulisko kaļķu	≤ 115 g/t klinkera vai hidraulisko kaļķu	EN 14792	Ne vairāk kā 5

Turklāt ne vairāk kā 15 punktus var piešķirt proporcionāli tam, cik lielā mērā faktiskās īpatnējās putekļu, NO_x un SO_x emisijas (izteiktas kā g/t klinkera vai g/t hidraulisko kaļķu) ir samazinātas līdz attiecīgajām vides izcilības robežvērtībām, kas norādītas iepriekšējā tabulā (piemēram, 0 punkti par 34,5 g/t klinkera putekļu emisijām, 5 punkti par 11,5 g/t klinkera putekļu emisijām).

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajām prasībām, pamatotu ar objekta datiem par cementa vai kaļķu krāsni, kuri izteikti mg/Nm³ un kā gada vidējā vērtība, ko aprēķina no dienas vidējām vērtībām. Objekta datus iegūst, veicot pastāvīgu uzraudzību saskaņā ar attiecīgajiem EN vai ISO standartiem.

Lai pārvērstu izplūdes gāzu uzraudzības rezultātus no mg/Nm³ (O₂ saturs 10 %) uz g/t klinkera, vērtību reizina ar krāsns specifisko gāzes plūsmas tilpumu (Nm³/t klinkera). Specifiskais gāzes plūsmas tilpums cementa krāsnīs parasti ir no 1700 līdz 2500 Nm³/t klinkera. Aprēķinot putekļu, NO_x un SO_x emisijas, cementa ražotājam skaidri jānorāda specifiskais gaisa plūsmas ātrums. Viens Nm³ atbilst vienam m³ sausas gāzes standarta apstākļos ar 273 K un 101,3 kPa.

Lai pārvērstu izplūdes gāzu uzraudzības rezultātus no mg/Nm³ (O₂ saturs 11 %) uz g/t kaļķu, vērtību reizina ar krāsns specifisko gāzes plūsmas tilpumu (Nm³/t kaļķu). Specifiskais gāzes plūsmas tilpums kaļķu krāsnīs parasti ir no 3000 līdz 5000 Nm³/t kaļķu atkarībā no izmantotās krāsns veida. Aprēķinot putekļu, NO_x un SO_x emisijas, kaļķu ražotājam skaidri jānorāda specifiskais gaisa plūsmas ātrums. Viens Nm³ atbilst vienam m³ sausas gāzes standarta apstākļos ar 273 K un 101,3 kPa.

Nepārtrauktu ražošanas kampaņu gadījumā datiem būtu jāattiecas uz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas. Īsāku ražošanas kampaņu gadījumā norāda faktisko(-os) ražošanas periodu(-us) un objekta datiem būtu jāattiecas uz vismaz 80 % ražošanas kampaņas.

Ja nav iespējams sniegt konkrētus datus par ražošanas līniju vai izstrādājumu, pieteikuma iesniedzējs atsaucas uz datiem par visu rūpnīcu.

Gadījumos, kad ar ES ekomarķējumu sertificētā betona izstrādājumā (piemēram, divslāņu betona mozaikas plāksnes) ir izmantota vairāk nekā viena hidrauliskā saistviela, pieteikuma iesniedzējs aprēķina punktus, kas attiecas uz katru hidraulisko saistvielu, it kā tas būtu vienīgā izmantotā hidrauliskā saistviela, un pēc tam aprēķina vidējā svērtā punktu kopsummu, pamatojoties uz katru attiecīgo hidraulisko saistvielu, kas izmantota ar ES ekomarķējumu sertificēta betona ražošanas līnijā.

5.4. Izejvielu atgūšana un atbildīga iegūšana

Pieteikuma iesniedzējs novērtē un dokumentē neapstrādāta materiāla, no atkritumiem, kas radušies dažādos ražošanas procesos, pārstrādāta materiāla un no dažādu ražošanas procesu blakusproduktiem iegūta otrreizēja materiāla reģionālo pieejamību. Norāda dokumentēto materiālu avotu aptuvenos transportēšanas attālumus.

Pieteikuma iesniedzējs ievieš procedūras attiecībā uz visām atpakaļ nosūtītām vai noraidītām betona partijām, saskaņā ar kurām viss atpakaļ nosūtītais/noraidītais materiāls ir:

- pārstrādāts tieši jaunās betona partijās, kuras tiek izlietas pirms atpakaļ nosūtītā/noraidītā betona sacietēšanas, vai
- pārstrādāts kā pildviela jaunās partijās pēc atpakaļ nosūtītā/noraidītā betona sacietēšanas, vai
- pārstrādāts ārpus objekta pirms betona sacietēšanas atbilstoši līgumam ar trešo personu.

Turklāt saistībā ar izejvielu iegūvi maksimāli kopumā 25 punktus var piešķirt šādi.

	Izstrādājumi uz cementa bāzes	Izstrādājumi uz kaļķu vai alternatīvā cementa bāzes
Reciklētu vai otrreizēju materiālu saturs līdz 30 %	Ne vairāk kā 20 punktu	Ne vairāk kā 25 punkti
Atbildīgi iegūtu neapstrādātu pildvielu saturs līdz 100 %	Ne vairāk kā 5 punkti	Ne vairāk kā 5 punktu
Atbildīgi iegūts cements	5 punkti	Neattiecas

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par atbilstību šā kritērija obligātajām prasībām, pamatotu ar dokumentiem, kuros norādīti neapstrādātu, reciklētu un otrreizēju materiālu potenciālo avotu transportēšanas attālumi. Atbilstību šā kritērija obligātajiem aspektiem var pierādīt arī ar sudraba, zelta vai platīna sertifikātu, ko betona ražotājam piešķirusi Betona ilgtspējas padome (CSC) saskaņā ar CSC tehniskās rokasgrāmatas 2.0 versiju.

Reciklētus vai otrreizējus materiālus uzskata par ieguldījumiem reciklētu/otrrreizēju materiālu saturā tikai tad, ja tie iegūti no avotiem, kas atrodas $\leq 2,5$ reizes lielākā attālumā no saliekamā betona izstrādājumu ražotnes nekā galvenie izmantotie neapstrādātie materiāli (piemēram, rupjas un smalkas pildvielas un papildu cementējošie materiāli). Jaunos ražojumos iestrādātu saliekamā betona izstrādājumu putekļus un atliekas neuzskata par pārstrādātu saturu, ja tas atgriežas tajā pašā procesā, kurā tas radies.

Atbildīgi iegūti materiāli ir sertificēti Betona ilgtspējas padomē vai atbilstoši līdzvērtīgai trešās personas sertifikācijas shēmai.

Reciklētu/otrrreizēju materiālu un atbildīgi iegūtu materiālu mēneša bilanci uzrāda par 12 ražošanas mēnešiem pirms ES ekomarķējuma licences piešķiršanas dienas. Pieteikuma iesniedzējs apņemas regulāri atjaunināt šo sarakstu ES ekomarķējuma licences derīguma termiņā. Bilancē norāda saņemto reciklēto/otrrreizējo un atbildīgi iegūto materiālu daudzumu (pamatotu ar pavadzīmēm un rēķiniem) un izlietoto pārstrādāto/sekundāro un atbildīgi iegūto materiālu daudzumu visos pārdotajos vai pārdošanai gatavajos saliekamā betona izstrādājumos ar norādēm par pārstrādāto/sekundāro vai atbildīgi iegūto materiālu saturu (pamatotu ar produktu daudzumiem un procentuālajām daļām).

Ņemot vērā saliekamā betona ražošanas procesa veidu, norādes par reciklētu/otrrreizēju materiālu saturu un norādes par atbildīgi iegūtu hidraulisko saistvielu, alternatīvā cementa vai pildvielu izmantošanu balsta uz maisījumiem, ko izmanto partijas līmenī. Reciklētu/otrrreizēju un atbildīgi iegūtu materiālu sadalīšana nav atļauta.

Gadījumos, kad ražošanas dati ir pieejami tikai m^3 , bet tie jāpaziņo kilogramos, vai otrādi, vērtība jāpārveido, izmantojot fiksētu attiecīgā materiāla tilpuma blīvuma koeficientu.

5.5. Enerģijas patēriņš

Pieteikuma iesniedzējs ir ieviesis programmu, ar ko līdz optimālam līmenim sistemātiski uzraudzīt, reģistrēt un samazināt enerģijas patēriņu un īpatnējās CO₂ emisijas saliekamā betona rūpnīcā. Pieteikuma iesniedzējs informē par enerģijas patēriņu, norādot enerģijas avota (piemēram, elektroenerģijas un dīzeļdegvielas) funkciju un mērķi (piemēram, objekta ēku izmantošana, apgaisojums, skaldīšanas iekārtu darbība, sūkņu un transportlīdzekļu darbība). Pieteikuma iesniedzējs informē par enerģijas patēriņu objektā gan absolūtā izteiksmē (kWh vai MJ vienībās), gan par konkrētu ražošanas veidu (kWh vai MJ vienībās par m^3 , m^2 vai t pārdotā/saražotā un pārdošanai gatavā materiāla) attiecīgajā kalendārajā gadā.

Īpatnējā enerģijas patēriņa un CO₂ emisiju samazināšanas plānā apraksta jau īstenotos vai plānotos pasākumus (piemēram, esošo iekārtu efektīvāka izmantošana, ieguldījumi efektīvākās iekārtās, uzlabots transports un loģistika utt.).

Turklāt kopā ir iespējams piešķirt 20 punktus:

- ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, cik daudz patērētās enerģijas (kurināmais un elektroenerģija) iegūst no atjaunojamiem energoresursiem (no 0 punktiem par 0 % atjaunojamo energoresursu līdz 10 punktiem par 100 % atjaunojamo energoresursu);

- ne vairāk kā 5 punktus piešķir atkarībā no veida, kādā tiek pirktas jebkura veida atjaunojamo energoresursu elektroenerģija: privāti enerģijas pakalpojumu līgumi atjaunojamiem par energoresursiem objektā vai tā tuvumā (5 punkti); korporatīvi elektroenerģijas pirkuma līgumi par atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā (5 punkti); ilgtermiņa korporatīvie elektroenerģijas pirkuma līgumi par tīkla pieslēguma vai ārpustīkla atjaunojamiem energoresursiem ⁽²⁷⁾ (4 punkti); zaļās elektroenerģijas sertifikāti ⁽²⁸⁾ (3 punkti); atjaunojamo energoresursu izcelsmes apliecību pirkšana attiecībā uz visu piegādāto elektroenerģiju vai komunālo pakalpojumu sniedzēja zaļais tarifs ⁽²⁹⁾ (2 punkti);
- trīs punktus piešķir, ja produktam ir veikta oglekļa pēdas analīze saskaņā ar ISO 14067, vai piecus punktus, ja ir izmantoti produkta vidiskās pēdas metodes elementi saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju ⁽³⁰⁾.

Novērtēšana un verificācija. Pieteikuma iesniedzējs veic enerģijas uzskaiti saliekamā betona rūpnīcā par vismaz 12 mēnešu periodu pirms ES ekomarkējuma licences piešķiršanas un apņemas šo uzskaiti uzturēt ES ekomarkējuma licences derīguma termiņā. Enerģijas pārskatā nošķir dažādus patērētās degvielas/kurināmā veidus, īpaši norādot visus atjaunojamās degvielas/kurināmā veidus vai jauktu degvielu atjaunojamo saturu. Īpatnējā enerģijas patēriņa un īpatnējās CO₂ emisijas samazināšanas plānā jānosaka vismaz sākotnējais stāvoklis attiecībā uz enerģijas patēriņu saliekamā betona rūpnīcā brīdī, kad plāns ir sagatavots, jānosaka un skaidri skaitļos jāizsaka dažādie enerģijas patēriņa avoti rūpnīcā, jānosaka un jāpamato īpatnējā enerģijas patēriņa samazināšanas un rezultātu ikgadējās ziņošanas darbības.

Pieteikuma iesniedzējs iesniedz informāciju par esošo elektroenerģijas pirkuma līgumu, īpaši norādot pirtās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru. Ja nepieciešams, elektroenerģijas piegādātāja deklarācijā precīzē i) piegādātās elektroenerģijas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, ii) esošā pirkuma līguma veidu (t. i., privāts elektroenerģijas pakalpojumu līgums, korporatīvs elektroenerģijas pirkuma līgums, neatkarīga zaļās enerģijas sertifikācija vai zaļais tarifs) un iii) to, vai pirktu elektroenerģiju iegūst no atjaunojamiem energoresursiem objektā vai tā tuvumā.

Ja pieteikuma iesniedzējs pērk izcelsmes apliecinājuma sertifikātus, lai palielinātu atjaunojamo energoresursu daļu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz atbilstīgos dokumentus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājuma sertifikāti ir pirkti saskaņā ar Eiropas Enerģijas sertifikātu sistēmas principiem un darbības noteikumiem.

Ja tiek pretendēts uz punktiem par oglekļa pēdas analīzes veikšanu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz kopiju no analīzes, kura atbilst ISO 14067 standartam vai produkta vidiskās pēdas metodei un ir akreditētas trešās personas verificēta. Pēdas nospieduma analīzei jāaptver visi ražošanas procesi, kas tieši saistīti ar hidrauliskās saistvielas vai alternatīvā cementa ražošanu, izejvielu transportēšanu saliekamā betona rūpnīcā un ārpus tās, saliekamā betona ražošanu, emisijas, kas saistītas ar administratīvajiem procesiem (piemēram, objekta ēku ekspluatāciju), un pārdoto izstrādājumu nogādāšanu līdz saliekamā betona rūpnīcas vārtiem vai vietējam transporta mezglam (piemēram, dzelzceļa stacijai vai ostai).

5.6. Videi draudzīgi novatoriski produktu dizainparaugi (neobligāti)

Saliekamajam betonam vai presētas zemes izstrādājumiem, kas rada tiešus vai netiešus ieguvumus videi ar vienu vai vairākiem no tālāk norādītajiem konstrukcijas raksturlielumiem, piešķir punktus saskaņā ar to konstrukcijas raksturlielumiem.

Kopējais punktu skaits, kas piešķirts saskaņā ar šo kritēriju, nedrīkst pārsniegt 15 punktus (izstrādājumiem uz kaļķu bāzes) vai 10 punktus (visiem citiem saliekamā betona vai presētas zemes izstrādājumiem).

⁽²⁷⁾ Saskaņā ar 15. panta 8. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par enerģijas, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽²⁸⁾ Pamatojoties uz izcelsmes apliecinājumiem ar neatkarīgas trešās personas veiktu papildu prasību verificāciju saskaņā ar 19. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par enerģijas, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, izmantošanas veicināšanu (pārstrādātā redakcija) (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

⁽²⁹⁾ Atjaunojamie energoresursi norādīti saskaņā ar 19. panta 8. punktu Direktīvā (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par enerģijas, kas iegūta no atjaunojamajiem energoresursiem, izmantošanas veicināšanu (pārstrādātā redakcija) (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.), un I pielikuma 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (pārstrādātā redakcija) (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).

⁽³⁰⁾ https://eplca.jrc.ec.europa.eu/permalink/PEF_method.pdf

Pavisam attiecīgi 10 vai 15 punktus var piešķirt šādi:

- ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, cik lielā mērā saliekamā vai caurlaidīgā betona grīdas flīze, grīdas plāksne vai bruģa izstrādājums pārsniedz minimālo infiltrācijas ātrumu 400 mm/h un pietuvojas vides izcilības robežvērtībai ≥ 2000 mm/h (no 0 punktiem par ātrumu 400 mm/h līdz 10 punktiem par ātrumu 2000 mm/h);
- ne vairāk kā 10 punktus piešķir proporcionāli tam, cik lielā mērā bloka, plātnes vai paneļa izstrādājums pārsniedz minimālo brīvo tilpumu 20 % un pietuvojas vides izcilības sliekšnim ≥ 80 % (no 0 punktiem par 20 % brīvā tilpuma līdz 10 punktiem, ja brīvais tilpums ≥ 80 %);
- ne vairāk kā 15 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik bloka, plātnes vai paneļa izstrādājuma siltumvadītspēja ir mazāka nekā augšējā robežvērtība 0,45 W/m·K un pietuvojas vides izcilības sliekšnim $\leq 0,15$ W/m·K (no 0 punktiem par $\geq 0,45$ W/m·K līdz 15 punktiem par $\leq 0,15$ W/m·K);
- ne vairāk kā 15 punktus piešķir proporcionāli tam, par cik hidrauliskās saistvielas vai alternatīvā cementa saturs ir mazāks nekā augšējā robežvērtība 10 % (izteikta % no izstrādājuma kopējā svāra) un pietuvojas vides izcilības sliekšnim ≤ 5 % (no 0 punktiem par ≥ 10 % līdz 15 punktiem par ≤ 5 %);
- 10 punktus piešķir bruģa blokiem, kuri ir izveidoti ar brīvo tilpumu, kas jāaizpilda ar augsnes virskārtu/smiltīm/granti un jāapsēj ar zāli, un kurus var ievietot caurlaidīgā bruģa projektēšanas risinājumos (parasti tos sauc par zāles vai velēnas bruģakmeņiem).

Novērtēšana un verifikācija. Pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju, kurā norāda, vai šis kritērijs ir piemērojams ražojumam(-iem), uz kuru(-iem) attiecas ES ekomarkējuma pieteikums.

Gadījumos, kad tiek pieprasīti punkti par saliekamā vai caurlaidīgā betona grīdas flīžu, grīdas plātņu vai bruģa izstrādājumu infiltrācijas ātrumu, pieteikuma iesniedzējs iesniedz testa protokolus saskaņā ar BS 7533-13, BS DD 229:1996 vai līdzīgiem standartiem.

Gadījumos, kad ir piemērojams kritērijs par bloku, plātņu vai paneļu materiāla efektivitāti, pieteikuma iesniedzējs iesniedz deklarāciju par formas brīvo tilpumu procentos, norādot izstrādājuma formas izmērus tik precīzi, lai varētu aprēķināt kopējo tilpumu un brīvo tilpumu.

Gadījumos, kad tiek pieprasīti punkti par ļoti izolējošiem izstrādājumiem ar zemu siltumvadītspēju, pieteikuma iesniedzējs iesniedz testa protokolus saskaņā ar EN 12667 vai līdzīgiem standartiem.

Gadījumos, kad tiek pieprasīti punkti par mazu hidrauliskās saistvielas vai alternatīvā cementa saturu, pieteikuma iesniedzējs paziņo konkrētās saistvielas saturu vai vismaz izmantotās saistvielas maksimālo saturu.

Gadījumos, kad ir piemērojams zāles/velēnas režģveida bruģakmens kritērijs, pieteikuma iesniedzējs iesniedz betona formu tehniskos rasējumus, reāli uzstādītā bruģakmens attēlus ar apzaļumotām virsmām un precīzas uzstādīšanas instrukcijas par produktu pildīšanu ar augsni un sēklu sēšanu.